

Årsmelding 2009

Norsk Kulturminnefond, P.b. 253, 7361 Røros, Norge

Organisasjonsnr.: 985 980 101 (registrert i Brønnøysundregisteret 28.08.2003)

Besøksadresse: Bergmannsgata 25, 7374 Røros

Telefon: +47 73 10 36 00 (sentralbord), +47 41 42 16 01 (mobil)

E-post: post@kulturminnefondet.no

Nettside: www.kulturminnefondet.no

Ansvarlig redaktør: Direktør Jon Suul

INNHALDSFORTEGNELSE

1. FORORD	2
2. OM KULTURMINNEFONDET	4
2.1 Etableringen	4
2.2 Virkefelt og styringsdokumenter	4
2.3 Visjon	4
2.4 Styrets medlemmer	4
2.5 Styrets arbeid	5
2.6 Administrasjon	6
2.7 Faggruppen	10
2.8 Evaluering	10
2.9 Rapportering til Miljøverndepartementet	10
2.10 Kulturminneåret 2009	13
3. BUDSJETT OG REGNSKAP	13
3.1 Resultatregnskap 2009	14
4. SØKNADER OG BEHANDLING	15
4.1 Søknadsøkningen fortsatte i 2009	15
4.2 Verdiskapingsprogrammet (VSP)	15
4.3 Status tilskudd til fredete kulturminner og kulturmiljø	16
4.4 Status tilskudd til kulturhistorisk viktige kirker	17
4.5 Saksbehandlingstid og prosedyrer	17
4.6 Klager	19
4.7 Frister og utlysning av tilskuddsmidler	19
4.8 Krav om privat medfinansiering	19
4.9 Prioriteringsgrunnlaget for søknadsbehandlingen	20
4.10 Søknader og resultat av behandlingen i 2009 samt oversikter for 2003-09	21
VEDLEGG 1	
Tabeller	
VEDLEGG 2	
Årsmelding Kulturminneåret 2009	

1. FORORD

2009 har vært et spennende år for Norsk Kulturminnefond. Det har skjedd videreutvikling på flere felt og viktige avgjørelser er tatt. Det har også vært et spesielt år som følge av arbeidet med Kulturminneåret 2009, hvor styret besluttet at fondet skulle gjøre en ekstra innsats (se eget vedlegg til denne Årsmelding 2009).

Årsmeldingen for 2009 omfatter det 7. virksomhetsåret for Kulturminnefondet, det 6. virksomhetsåret med base på Røros. Antallet søknader om prosjektstøtte passerte for første gang 800 søknader, det inkom 806 søknader til sammen ved de to søknadsrundene med frist 1. februar og 1. september. Det ble mottatt søknader for ca 202 mill kr. Fondet fordelte totalt **38,9 mill kr** på **266** tilskuddsmottakere. I tidsrommet 2003-2009 er det gitt tilskudd til **900** prosjekter. Antallet løpende prosjekter er ved årsskiftet 2009/2010 hele **597**. Dette skaper store utfordringer for Kulturminnefondet. Ved utgangen av 2009 er det nå gitt støtte til prosjekter i **262** av 452 norske kommuner. Det tilkom prosjekter i **24** nye kommuner dette året. Se vedlegg 1, bakerst, om nærmere fordeling.

Den viktigste hendelsen for effektivisering av arbeidet i administrasjonen er etableringen av fondets nye database LYKILLINN. Den utgjør også den største enkeltinvestering for fondet siden oppstarten i 2003.

Kulturminnefondets administrasjon har i løpet av året vokst til 7 faste medarbeidere og 3 medarbeidere i engasjementstilling.

Hovedfokuset for arbeidet i 2009 har vært:

- Saksbehandling av en økende mengde søknader om tilskudd fra fondet
- Økt oppfølging av løpende prosjekter
- Utarbeidelse av høringsuttalelse – forslag til ny forskrift for Norsk Kulturminnefond
- Utarbeidelse av kravspesifikasjon og inngåelse av kontrakt for utvikling av fondets nye database LYKILLINN
- Ferdigstillelse og lansering av fondets jubileumsbok *Norsk Kulturminnefond – de fem første årene*
- Arbeid med oppfølging og markeringer av Kulturminneåret 2009
- Miljøfyrtårnsertifisering

I Miljøverndepartementets *Tildelingsbrev for 2009* ble det gjort en bestilling mht rapportering i årsmelding som bla skulle omfatte følgende:

Resultatområde 2: Bevaring og bruk av kulturminner

Arbeidsmål 1.6: Legge til rette for at Kulturminnefondet er en viktig finansieringskilde i forvaltningen av kulturminner og kulturmiljø, og et viktig virkemiddel i verdiskaping med grunnlag i kulturminner.

NKMF skal:

- tilpasse fondets eget veiledningsmateriale til nye forskrifter for fondet,
- videreføre arbeidet med verdiskapingsprogrammet i samarbeid med RA.

Resultatområde 7: Tverrgående virkemidler og oppgaver

Underområde 1: Styring og administrasjon

Arbeidsmål 1: Styringen av miljøforvaltningen skal følge opp de politiske prioriteringene, gjennomføre politikken og være effektiv.

NKMF skal:

- Videreføre arbeidet med risikostyring. Systemer og rutiner skal tilpasses risiko ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne vesentlige offentlige prosesser, prosjekt og tiltak og legges til grunn ved gjennomføring, intern kontroll og oppfølging.

Arbeidsmål 2: Sikre at miljøforvaltningens internadministrasjon er målrettet, effektiv og miljøvennlig – og i samsvar med overordnede mål og retningslinjer for statsforvaltningen

NKMF skal:

- følge opp ny plattform for ledelse i staten, jf. brev fra FAD av 18. september i år til alle ledere av statlige virksomheter.
- effektivisere klagesaksbehandlingen, gjennom å behandle klagesaker utenom tildelingsmøtene.

Arbeidsmål 3: Følge opp beredskapsarbeid og sikre miljøforvaltningens evne til å håndtere kriser:

NKMF skal:

- videreføre arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser og rapportere til MD.
- Vedlikeholde beredskapsplaner og varslingslister. Vesentlige endringer skal oversendes til MD.

OPPDRAGLISTE

Resultatområde	Oppdrag	Frister
2 Bevaring og bruk av kulturminner	Rapportere om iverksatte tiltak som kan bidra til flere søknader som gjelder fredete kulturminner og kulturhistorisk viktige kirker.	31.08.09
2 Bevaring og bruk av kulturminner	Rapportere om tilskudd til bevaringsprogrammet "fredete kulturminner i privat eie".	31.08/31.12.09
2 Bevaring og bruk av kulturminner	Rapportere om tilskudd til tiltak i piloter innenfor verdiskapingsprogrammet	31.08/31.12.09
7 Tverrgående virkemidler/fellesoppgaver	Rapportere på tiltak/dokumentasjon knyttet til oppfølging av de nasjonale retningslinjene for informasjonssikkerhet	01.09.09
7 Tverrgående virkemidler/fellesoppgaver	Oversende oversikt over hva som er planlagt på beredskapsområdet i 2010.	Sammen med årsrapporten for 2009
7 Tverrgående virkemidler/fellesoppgaver	Rapportere om antall klagesaker innkommet og under behandling i 2009 og saksbehandlingstid	01.12.09

Kristiansand/Bergen/Tvedestrand/Sundalsøra/Oslo/Røros, 2. februar 2010

Bjerg Wallevik
styreleder

Siri Myrvoll
nestleder

Stein Ørnhøi
styremedlem

Per Helge Malvik
styremedlem

Elizabeth Bjørn-Hansen
styremedlem

Jon Suul
direktør

2. OM KULTURMINNEFONDET

2.1 Etableringen

Norsk Kulturminnefond ble opprettet av Stortinget den 21. juni 2002, jfr. St.prp. nr.63 (2001-2002). Kulturminnefondet er et statlig organ og sorterer under Miljøverndepartementet. De første vedtektene for fondet ble fastsatt ved Kongelig resolusjon av 7. mars 2003. Samtidig ble det første styret oppnevnt med en funksjonstid på fire år. Virksomheten kom i gang våren 2003. Etableringen av administrasjonen på Røros, i Bergmannsgata 25, var slutført og operativt med lokaler, søknadsskjema og nettsted pr. 01.02.04.

2.2 Virkefelt og styringsdokumenteringsdokumentene i 2009 har vært:

- *Vedtekter for Norsk Kulturminnefond*, fastsatt ved Kgl. res. av 7. mars 2003
- *Retningslinjer for tildeling av midler fra Norsk Kulturminnefond*, fastsatt av Miljøverndepartementet 5. mai 2003
- *Forutsetninger for tilsagn om tilskudd fra Norsk Kulturminnefond*, fastsatt av Miljøverndepartementet
- *Instruks for økonomistyringen i Norsk Kulturminnefond*
- *Tildelingsbrevet (årlig)* fra Miljøverndepartementet

I 2009 utarbeidet Miljøverndepartementet forslag til ny *Forskrift for Norsk Kulturminnefond*. Styret ga sin høringsuttalelse ved brev av 11.06.2009. Forskriften vil tre i kraft pr. 01.07.2010.

2.3 Visjon

Styret har i tråd med mandatet i strategiplan i 2005 definert visjonen for Kulturminnefondet:
"Kulturminnefondet skal være den viktigste offentlige medfinansør av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i privat eie".

Siden visjonen ble formulert og vedtatt har rammene for Kulturminnefondet økt betydelig. Prioriteringen av de tilgjengelige midler har vært klar og i samsvar med visjonen. Fondets gjennomsnittsbidrag for alle søknader, som er gitt tilskudd 2003-2009, ligger på **29 %**. Det medfører en verdiskaping i første ledd av effektkjeden som kan multipliseres med tre.

2.4 Styrets medlemmer

Kulturminnefondets styre har i 2009 bestått av

<i>Björg Wallevik (BW)</i>	styrets leder siden mars 2003	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Siri Myrvoll (SM)</i>	nestleder siden mars 2003	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Stein Ørnhøi (SØ)</i>	styremedlem siden 01.07.2007	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Elizabeth C. Bjørn-Hansen (EBH)</i>	styremedlem siden 01.07.2007	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Per Helge Malvik (PHM)</i>	styremedlem siden 01.07.2007	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Reidar Bertelsen (RB)</i>	1.varamedlem siden 01.07.2007	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Grethe Fosli (GF)</i>	2.varamedlem siden 01.07.2007	funksjonstid til 01.07.2011
<i>Jon Birger Østby (JBØ)</i>	3.varamedlem siden 01.07.2009	funksjonstid til 01.07.2013

2.5 Styrets arbeid

Styreaktiviteten i 2009 har vært økende i forhold til tidligere år med til sammen 20 møter/arrangementer som følger:

Dato	Type møte/arrangement	Sted	Deltakere fra styret
27.01	Styremøte 01/2009	Gardermoen	BW, SM, SØ, PHM, EBH, RB, GF
28.01	Møte med MD og RA	Oslo	BW, SM
04.02	Åpning Kulturminneåret	Trondheim	BW, SM, SØ
16.02	5-årsjubileum Norsk Kulturminnefond	Røros	BW, SM, SØ, PHM, EBH
17.02	Styremøte 02/2009	Røros	BW, SM, SØ, PHM, EBH, RB
19.03	Møte med MD om ny forskrift	Oslo	BW, SM
20.03	Arbeidsmøte	Kristiansand	BW, SM
28.-30.04	Styremøte 03/2009, tildeling tilskudd	Røros	BW, SM, SØ, EBH
17.-18.06	Styrebefaring	Agder-fylkene	BW, SM, SØ, PHM, EBH
18.06	Styremøte 04/2009	Kristiansand	BW, SM, SØ, PHM
19.06	Kulturminneår-arrangem. Frihavnsdagene	Kristiansand	BW, SM, SØ
26.08	Styremøte 05/2009	Gardermoen	BW, SM, SØ, PHM
22.09	Styremøte 06/2009	Gardermoen	BW, SM, SØ, PHM, EBH
05.10	Intervju av søkere til underdirektørstilling	Røros	BW
14.10	Halvårsmøte med MD	Oslo	BW, SM
26.10	Styremøte 07/2009	Epost-møte	BW, SM, SØ, PHM, EBH
21.-23.10	Kulturminneår-arrangem. "Gjenreisning"	Kristiansund	PHM
24.-26.11	Styremøte 08/2009, tildeling tilskudd	Røros	BW, SM, SØ, PHM, EBH
09.12	Styremøte 09/2009	Epost-møte	BW, SM, SØ, PHM, EBH
17.-18.12	Møte med MD og RA	Røros	BW, SM

Styrets hovedfokus for arbeidet i 2009 har vært:

- *Styrebehandling av søknader*
- *Verdiskapingsprogrammet*
- *Satsningsområdene: Kystkultur, By og tettsted og Landbrukets kulturminner og kulturmiljø*
- *Ny forskrift for Norsk Kulturminnefond*
- *Valg av utviklingspartner for ny database (forløper for saksbehandlingssystem)*
- *Utviklingen av virksomheten, bl.a. tilsetting av nestleder*
- *Kulturminneåret 2009*

2.6 Administrasjon

Kulturminnefondets administrasjon holder til på Røros, sentralt plassert i Provianskrivergården, med adresse Bergmannsgata 25. Administrasjonen har vokst; fra én person pr. september 2003 til 7 faste og 3 engasjerte medarbeidere pr. desember 2009 som følger:

- *Jon Suul* direktør ansatt pr 01.09.2003, forlenget åremål til 01.09.2015
- *Solvår Knutsen* kontorleder fast ansatt pr.16.08.2004
- *Einar Engen* seksjonsleder fast ansatt pr. 01.04.2007
- *Helene Tiller* rådgiver fast ansatt pr. 13.08.2007
- *Eli Neby* førstesekretær fast ansatt pr. 13.08.2007
- *Alexander Austnes* rådgiver fast ansatt pr. 02.01.2008
- *Frode Kristiansen* rådgiver fast ansatt pr. 01.08.2009, fratrådte 18.12.2009
- *May I. Arnevik Løseth* rådgiver engasjert pr. 01.08.2009 - 31.12.2010
- *Unni Garnes* prosjektleder engasjert pr. 01.01.2009 - 31.01.2010
- *Magnus Borgos* førstekonsulent engasjert pr. 15.06.2009 - 15.12.2009

Direktørstillingen er en åremålsstilling på 6 år med mulighet til forlengelse med en ny periode på 6 år. Jon Suul fikk fornyet sitt åremål pr 01.09.2009. Styret besluttet å opprette en underdirektørstilling, en nestlederstilling i 2009, og Eli Heirung fra Trondheim tiltrer stillingen 18.01.2010.

Den faste stabens utdanning og yrkeserfaring, teori og praksis utgjør en god kombinasjon med formalkompetanse, realkompetanse og erfaring. Engasjerte medarbeidere og faggruppedlemmenes kompetanse utgjør et nyttig og nødvendig supplement.

Kjønnsfordeling og alder

Kjønnsmessig representasjon innenfor Kulturminnefondets organer pr. 31.12.2009:

Organ	Antall	Kvinner	Menn	Kvinner %	Menn %
Styret	7	4	3	57	43
Styreleder	1	1		100	
Nestleder	1	1		100	
Medlemmer	3	1	2	33	67
Vara	3	1	2	33	67
Faggruppen	4	1	3	25	75
Sekretariatet	10	5	5	50	50
leder	1		1		100

Rekruttering faste og engasjerte ansatte ved administrasjonen pr. 31.12.09:

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003-09
Kvinner		1			2		2	5
Menn	1				1	1	2	5

Gjennomsnittsalder faste medarbeidere i 2009: 47 år.

Gjennomsnittsalder alle medarbeidere i 2009: 44 år

Lokaler

Administrasjonens kontorlokaler i Bergmannsgata 25 er etter hvert blitt for små. I løpet av sommeren 2009 ble det inngått intensjonsavtale med eier av Kjerkgata 25 om leie av Amneusgården f.o.m. 01.01.2011.

Fag- og arbeidsmiljø

Et arbeidsmiljø ved Kulturminnefondets administrasjon som både ansatte og omgivelsene trives med, er avgjørende for administrasjonens suksess og rykte. Et godt arbeidsmiljø vil videre være helt avgjørende for de framtidige rekrutteringsmuligheter av fagfolk til administrasjonen på Røros.

Avtalene fra 2007 med Sør-Trøndelag fylkeskommune (STFK) og Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) om at representanter for disse institusjonene kan ha kontorplass ved fondets administrasjon, når de har arbeid på Røros, har i 2009 bare vært benyttet av NIKU (Jon Brænne). I 2007 ble det også inngått avtale med pensjonist Amund Spangen om kontorplass for arbeid med kulturhistoriske bokprosjekter. Han har vært tilstede i arbeidsmiljøet jevnlig i året som gikk.

I 2008 ble det inngått en samarbeidsavtale med NTNU om hospiteringsplass for mastergradsstudent i studiet kulturminnevern. I 2009 har det ikke vært mulig å ta inn hospitant pga plassmangel. Kulturminnefondet fikk også en henvendelse fra en annen utdanningsinstitusjon om utplassering av mastergradsstudent i 2009, men måtte avvise henvendelsen.

Administrasjonens viktigste oppgaver i 2009

Kort oppsummert har arbeidet vært knyttet til følgende oppgaver:

Administrativt

- Service overfor publikum
- Daglig drift
- Informasjon, oppdatering av nettsted
- Kontakt til MD og Senter for statlig økonomistyring avd. Drammen (SSØD)
- Drift av sekretariat for behandling av søknader, sekretariat faglig arbeidsgruppe og arrangement for arbeidsgruppemøter og styremøter
- Oppfølging av prosjekter, økonomi og rapporter
- Oppfølging av regelverk, krav og bestillinger
- Arbeid med nye lokaler og utstyr
- Arbeid med ansettelse av tre nye medarbeidere, avtaler om korttidsengasjementer, avtaler med eksterne konsulenter, avtale med Riksantikvaren om utplassering, avtaler med andre eksterne
- Opplæring av nye medarbeidere
- Ferdigstilling og lansering av fondets jubileumsbok *Norsk Kulturminnefond – de fem første årene*
- Utarbeidelse av kravspesifikasjon for databasesystem (forløper til saksbehandlingssystem)
- Forhandlinger og inngåelse av kontrakt med utviklingspartner for databasen
- Planlegging og gjennomføring av arrangement knyttet til Kulturminneåret 2009 (se egen rapport).
- Biblioteket: registrering og kategorisering av vel 1200 bøker

Faglig

- Faglig rådgivning overfor søkere
- Behandling av søknader
- Oppfølging av prosjekter med oppsøkende virksomhet
- Utarbeidelse av faglige utredninger som grunnlag for strategiarbeid
- Arbeid med Verdiskapingsprogrammet, VSP-sekretariatet, piloter og søkere
- Kontaktskapende arbeid, nettverks-bygging
- Egne arrangementer: seminar og ulike treff
- Møter: en rekke faglige møter/befaringer med mange ulike aktører. Årlige kontaktmøter med frivillige organisasjoner, Riksantikvaren, Sametinget/Samisk kulturminnevern, Statens Landbruksforvaltning og Røros kommune

- Bokproduksjon (fondets første bokproduksjon)
- Månedens kulturminne, nyhet på nettstedet
- Databasen LYKILLINN, arbeidsgruppe med ekstern bistand, prosess med anbud, prosess med valgt firma, forhandlinger og inngåelse av avtale.

Tydligere krav til intern planlegging, kontroll og oppfølging

Som organ under Miljøverndepartementet gjelder mange av de samme krav for Kulturminnefondet som for øvrig statlig virksomhet. Administrasjonen har i 2009 gjennomført og startet arbeid i tråd med ulike formelle krav og bestillinger.

Mållova

Styret har vedtatt plan for å etterkomme krav i Mållova. I løpet av 2010 skal informasjonsmaterieell, herunder også egen hjemmeside bli tospråklig. Dette gjelder også korrespondanse.

Interne driftsplaner, oppfølging og kontrollarbeid

Administrasjonens rutiner og kontrollarbeid er forbedret i løpet av 2009. Det ble i 2009 utarbeidet, igangsatt eller lagt tilrette for oppstart av flere typer planarbeid:

- Årsmelding 2008, utarbeidet for styrebehandling 27.01.09
- Virksomhetsplan 2009 med budsjett, utarbeidet for styrebehandling 27.01.09
- Plan for aktivitet i Kulturminneåret 2009, utarbeidet for styrebehandling 27.01.09
- Rapport HMS/vernerunde april/mai 2009
- Medarbeidersamtaler november 2009
- Plan for bruk av nynorsk november 2009
- Miljøfyrtårnsertifisering, herunder avfallsinstruks, m.m.

I Tildelingsbrevet for 2009 er miljøforbedringsarbeid nevnt som et arbeidsmål som følger:

Resultatområde 7 Tverrgående virkemidler og oppgaver, Underområde 1: Styring og administrasjon, Arbeidsmål 2: *Sikre at miljøforvaltningens internadministrasjon er målrettet, effektiv og miljøvennlig – og i samsvar med overordnede mål og retningslinjer for statsforvaltningen.*

Tildelingsbrevet spesifiserer ikke nærmere konkrete tiltak som fondet skal gjennomføre på miljøområdet. På eget initiativ startet fondet arbeidet med Miljøfyrtårnsertifisering i mai. Dette ble fullført med oppnådd sertifikat i desember 2009. Denne prosessen er beskrevet nærmere i rapporten for Kulturminneåret 2009.

Regnskap ved Statlig senter for økonomistyring

Statlig senter for økonomistyring avd. Drammen er Kulturminnefondets regnskapsfører og utbetaler fakturaer og tilskudd anvist og budsjett disponert av Kulturminnefondet. Samarbeidet med SSØ har vært tilfredsstillende.

I oktober 2009 var det møte mellom fondet og Statlig senter for økonomistyring avd. Tromsø i forbindelse med overføring av regnskapsfunksjonen fra Drammen til Tromsø, slik SSØ har besluttet. Saken ble tatt opp med Miljøverndepartementet.

Kontaktskapende arbeid/nettverksarbeid

Kulturminnefondets administrasjon har siden oppstart investert mye tid i kontaktskapende arbeid/nettverksbygging. Dette arbeidet fortsatte i 2009 med en rekke møter, seminardeltagelser, egne arrangementer, befaringer etc. Av aktørene nevnes: Miljøverndepartementet, Riksantikvaren, Sametinget/Samisk kulturminnevern, Statens Landbruksforvaltning, Direktoratet for naturforvaltning/Statens Naturoppsyn, fylkeskommuner, byantikvarer, fylkesmenn, politikere, kommuner, VSP-piloter, private eiere, frivillige organisasjoner, ulike statsetater, forskningsinstitusjoner, museer osv. Kulturminnefondet tok også initiativet til den første samling av beslektede fond og stiftelser, som ble avholdt i fondets lokaler i mars 2009.

Økt pågang til administrasjonen

Administrasjonen har tydelig merket at alle typer henvendelser har økt, det gjelder telefon, e-post, post og personlig oppmøte. Dette har særlig utviklet seg fra sommeren 2006 og økt ytterligere i 2007 og 2008. Veksten har fortsatt i 2009, jf tabell 3. Ytterligere vekst forventes i 2010.

Statistikk for trafikken på nettstedet

Nettstedet er blitt et meget viktig møtepunkt med publikum og aktuelle søkere. Antall besøkende på nettstedet har vært økende siden det ble åpnet 01.02.2004. I 2009 økte trafikken ytterligere, men som forventet ikke like mye som i tidligere år – resultatet var ca 10 % økning (se tabell 4).

Omtale i media

Omtale av fondet og prosjekter som støttes av fondet i lokalaviser er normalt omfattende. I 2009 er blant annet fondets markeringer av Kulturminneåret 2009 behørig omtalt.

Profileringsprodukter

Administrasjonen har gjennom årene utviklet profileringsprodukter. I 2003 ble det utarbeidet logo og et grafisk designprogram for rekvisita etc. I 2004 ble det produsert et messingsskilt med logo og teksten "*Støttet av Norsk Kulturminnefond*". Dette har vist seg å være et meget populært profileringsprodukt. I 2005 ble det utarbeidet en enkel brosjyre. Denne ble revidert i 2009, med trykte versjoner i bokmål og nynorsk samt nordsamisk og sørsamisk. Dertil ble det laget en nettversjon på engelsk. I 2009 ble det satset på å lage en jubileumsbok etter fem års virke fra Røros (se nedenfor). Det arbeides med nye ideer.

Kulturminnefondets jubileumsbok

Kulturminnefondet ga i 2009 ut en egen jubileumsbok *Kulturminnefondet – de fem første årene*. Fondets Einar Engen var redaktør for boken. Dette er det største enkeltprosjekt fondet så langt har gjennomført mht informasjonsprodukter. Den ble lansert i slutten av april. Resultatet ble en flott "coffee-table-book" til glede for mange, og responsen har vært meget god. Boka er inndelt i 5 kapitler med artikler om kulturminnevern generelt, kystkultur, by og tettsted og landbrukets kulturminner samt en oversikt over alle tildelinger de første årene. Boka selges via Norsk Kulturarv i Vågå og overskuddet skal benyttes til aksjonen TA ET TAK.

Biblioteketablering og bokregister

Fondet har bygget opp et fagbibliotek av eldre og nyere litteratur relevant innen kulturminnefeltet. Det skal være et referanse- og oppslagsbibliotek til bruk for ansatte, faggruppen og besøkende. Fondet er så heldig å ha mottatt en rekke bokgaver fra inn- og utland, fra enkeltpersoner og faginstitusjoner i 2006-2008. Biblioteket har allerede en del av den sentrale litteraturen innen det kulturminnefaglige feltet. Samlingen utgjør ved årsskiftet 2009/2010 ca 1200 titler.

I 2009 mottok fondet en henvendelse fra Brita Skjølvold, Oslo, med forespørsel om Kulturminnefondet ville være interessert i å overta fagbiblioteket etter hennes avdøde mann, professor i arkeologi, Arne Skjølvold. Han var barnefødt i Rugdalen i Røros kommune. Samlingen vil bli brakt til Røros i løpet av 2010.

Post, bilagshåndtering/utbetalinger

Post- og bilagsbehandling ved administrasjonen økte med 43 % fra 2007 til 2008 og i 2009 har volumet økt ytterligere med 31 % (se tabell 3).

Veksten i antall bilag øker ikke i samme tempo som post, men veksten i 2008 var 28 % og for 2009 har det ytterligere økt med 33 % (jf tabell 3).

Økte økonomiske rammer for Kulturminnefondet

I ordinært statsbudsjett for 2009 ble Kulturminnefondets grunnfond økt med 200 mill NOK (St.prp. nr.1 2008-2009 Miljøverndepartementets budsjett). Ved revidert statsbudsjett 2009 ble ytterligere 200 mill NOK tilført grunnkapitalen. Det betyr at regjeringens ambisjoner, omtalt i Soria Moria I, om å bringe grunnfondet opp i

1,4 milliarder NOK i løpet av stortingsperioden 2005-2009, ble oppfylt. For 2010 ble imidlertid ingen nye ressurser tilført grunnfondet.

Midlene avsettes i Norges Bank på 10-års statsobligasjonsrente. Renten varierer fra avsetning til avsetning.

2.7 Faggruppen

I tråd med vedtektene skal Kulturminnefondet ha en faggruppe slik at behandlingen av saker skjer i et to-trinnsystem. Faggruppen møtes to ganger om året (vår og høst) ved administrasjonens kontor på Røros for gjennomgang og innstilling av saker til styret. Det blir inngått skriftlige arbeidsavtaler med den enkelte fagrådgiver. Følgende personer har deltatt i faggruppearbeidet i 2009:

Navn	Søknadsrunde	
	12.	13.
Bjarte Gullachsen	1	
Arnstein Brekke	1	1
Ingeborg M Mathiesen*	1	1
Kai Jensen*	1	1

* Disse har også vært leid inn til noe ordinær saksbehandling i forkant av faggruppemøtene

2.8 Evaluering

Kulturminnefondet ble sist evaluert i 2007 (se *NIBR-rapport 2007:6 Evaluering av Norsk Kulturminnefond*). Evalueringen ble den gang begrenset til den samfunnsmessige delen, da antallet ferdigstilte prosjekter var få.

Neste evaluering vil skje våren 2011, og denne vil kunne ta utgangspunkt i et mye større erfaringsmateriale.

2.9 Rapportering til Miljøverndepartementet

RESULTATOMRÅDE	OPPDRAG	FRISTER
2 Bevaring og bruk av kulturminner	Rapportere om iverksatte tiltak som kan bidra til flere søknader som gjelder fredete kulturminner og kulturhistorisk viktige kirker.	31.08.09
<p>Rapport 31.08.2009: Kulturminnefondet orienterte per e-post fylkeskommunene om behovet for flere søknader om tilskudd til istandsetting av kirker og fredete kulturminner. Som oppfølgingstiltak ble flere fylkeskommuner kontaktet per telefon for å drøfte mulige konkrete søknader. Fondets administrasjon gjennomførte flere befaringer sammen med ansatte ved fylkeskommunene for å se på konkrete saker. Det ble også orientert om tilskuddsordningen i fellesmøter for eiere av fredete kulturminner, arrangert av flere fylkeskommuner.</p> <p>Kontakten med fylkeskommunenes saksbehandlere har vært viktig i måloppnåelsen. I forbindelse med første søknadsrundes saksbehandling har fondets egne saksbehandlere hatt god kontakt med fylkeskommunenes saksbehandlere.</p>		
2 Bevaring og bruk av kulturminner	Rapportere om tilskudd til bevaringsprogrammet "fredete kulturminner i privat eie".	31.08/ 31.12.09
<p>Rapport 31.08.2009: Kulturminnefondet har de siste årene orientert alle fylkeskommunene/byantikvarene om hvilke</p>		

prosjekter som har søkt om midler til istandsetting. I 2009 ble det gjennomført møter og befaringer med flere fylkeskommuner for i fellesskap å finne fram til de prosjektene som best egner seg til å søke Kulturminnefondet om tilskudd til. Fondet har, i samarbeid med fylkeskommunen og på eget initiativ, bidratt til å initiere flere søknader om tiltak innenfor bevaringsprogrammet. Det er flere fylkeskommuner som ikke setter krav om privat medfinansiering, noe som problematiserer forholdet til mange eiere av fredete bygninger.

I forbindelse med faggruppens arbeid og i styrets tildelingsmøte har representanter fra Riksantikvaren deltatt for å bistå med opplysninger og eventuelle tilskudd gitt av fylkeskommunene eller Riksantikvaren. Av de øremerkede midlene (12 mill NOK) er allerede ca 7,8 mill NOK disponert til prosjekter under dette programmet i 2009. Dertil er 0,9 mill NOK disponert til andre fredete kulturminner hittil i 2009.

Rapport 31.12.2009

Med godt samarbeid med fylkeskommunene har fondet fordelt midler til fredete kulturminner og kulturmiljøer, herunder også Bevaringsprogrammet 2020 (BVP). Ved siste behandling 2009 innvilget fondet flere søknader, med klare mangler, innen BVP. Det ble da gitt tilsagn med vilkår. Det ble gitt tilsagn totalt kr 11,3 mill innen BVP. Antikvariske myndigheter har før behandling i faggruppa gitt sine aksepter av hva som faller innenfor og hva som faller utenfor BVP. Det er videre gitt tilsagn om tilskudd til prosjekter innen arkeologifeltet. Oversikten under viser fylkesvise fordelinger for 2009.

Fylke	Tilsagn beløp	Antall tilsagn	Fylke	Tilsagns beløp	Antall tilsagn
Finnmark	-	0	Aust-Agder	462 500	3
Troms	-	0	Telemark	363 000	4
Nordland	-	0	Vestfold	300 000	2
Nord-Trøndelag	80 000	1	Buskerud	-	0
Sør-Trøndelag	623 500	3	Oppland	3 086 000	12
Møre og Romsdal	-	0	Hedmark	789 000	4
Sogn og Fjordane	-	0	Oslo	3 358 000	8
Hordaland	915 000	3	Akershus	740 000	2
Rogaland	400 000	1	Østfold	200 000	1
Vest-Agder	-	0	Til sammen	11 317 000	44

2 Bevaring og bruk av kulturminner	Rapportere om tilskudd til tiltak i piloter innenfor verdiskapingsprogrammet	31.08/ 31.12.09
------------------------------------	--	--------------------

Rapport 31.08.2009:

Kulturminnefondet har i 2009 deltatt på de fleste verdiskapingssamlingene. Fondets saksbehandlere har befarat mange av pilotene i løpet av 2009. Det har i forbindelse med dette blitt gjennomført befaringer til objekter som har fått tilsagn og til de som kan være aktuelle for tilsagn fra fondet og for verdiskapingspilotenes virkeområde. Representanter fra fylkeskommunene har også deltatt ved flere av disse befaringsene. Fondet har også deltatt med innlegg om tilskuddsordningen på åpne arrangementer for eiere av kulturminner.

Kulturminnefondet ansatte i 2009 saksbehandler som skal arbeide med videre oppfølging av løpende byggesaker samt å initiere nye prosjekter. Fondet har også valgt å prioritere et korttidsengasjement for grundigere å gå inn i prosjekter samt å evaluere disse.

I forbindelse med faggruppens arbeid og i styrets tildelingsmøte har representanter fra Riksantikvaren deltatt for å bistå med opplysninger om de forskjellige verdiskapingspilotenes innsatsområder.

Rapport 31.12.2009:

I løpet av 2009 har saksbehandlere fra Kulturminnefondet deltatt på de fleste samlingene i regi av Verdiskapingsprogrammet. Unntaket har vært i de tilfellene hvor samlinger har blitt lagt til perioder hvor fondet har faggruppemøter. Befaringer, møter og kontroller har blitt gjennomført i de fleste pilotene. I forbindelse med fondets evaluering av tiltakene, har styret vedtatt å engasjere saksbehandler for dette ut 2010. Under styremøter har representant fra Riksantikvaren deltatt. Oversikten under viser fordelinger for 2009.

Innvilgede Pilotprosjekter 2009		Tilsagnsbeløp	Antall tilsagn
00/1	Lofoten og Vega	1 798 000	6
01/2	Hamningberg	450 500	4
02/2	Bud-Kristiansand	376 000	3
03/2	Nordgudbrandsdalen og Valdres	2 959 500	22
04/3	Pilegrimsleden	1 249 000	5
05/3	Nærøyfjorden verdensarvpark	554 500	5
06/3	Perler i Nordsjøløypa	100 000	1
07/3	Odda	883 500	3
08/3	Porto Franco	908 000	3
09/3	Hammerdalen	-	
10/3	Norsk tradisjonsfisk	-	
Til sammen		9 279 000	52

7 Tverrgående virkemidler/ fellesoppgaver	Rapportere på tiltak/dokumentasjon knyttet til oppfølging av de nasjonale retningslinjene for informasjonssikkerhet	01.09.09
--	---	----------

Rapport 01.09.2009:

Kulturminnefondet har kun papirbasert journal- og arkivsystem. Fondet har i 2009 videreført arbeidet med å forbedre egen hjemmeside, som inneholder informasjon om fondets virksomhet og tildelinger. I 2009 igangsatte fondet arbeidet med å utvikle en egen web-basert database for søknads-saksbehandling. Dette tiltaket vil sikre datatilfanget samtidig som det vil bidra til å øke tilgjengeligheten for egne ansatte, innleide fagkonsulenter, styret og fondets samarbeidsparter.

7 Tverrgående virkemidler/ fellesoppgaver	Oversende oversikt over hva som er planlagt på beredskapsområdet i 2010.	Sammen med årsrapporten for 2009
--	--	----------------------------------

Rapport 02.02.2010

Kulturminnefondets internkontrollrapport etter HMS/vernerunde 21.04.09 etterfølges av en handlingsplan der bla brannsikkerhet, el-sikkerhet, tyveri-sikring, helsefarlige kjemikalier og sikkerhet generelt er omtalt og en del tiltak iverksatt. Planen vil bli fulgt videre opp i 2010. Gjennom etablering av databasen LYKILLINN i 2010 vil data-sikkerheten bli betydelig forbedret. Ved innflytting i nye lokaler 2010 vil arkiv-sikkerheten bli forbedret.

7 Tverrgående virkemidler/ fellesoppgaver	Rapportere om antall klagesaker innkommet og under behandling i 2009 og saksbehandlingstid	01.12.09
--	--	----------

Rapport 01.12.09

Kulturminnefondet mottok 4 klager i januar 2009. 2 av disse ble trukket etter telefonsamtaler og befaring. De to siste ble behandlet 30.04.09. 5 klager innkom i mai og juni 2009. Kulturminnefondet har i tiden etter mottatt klage, hatt brev- og e-postkontakt med klager. En av sakene ble befart høsten 2009. Klagene ble behandlet i faggruppe før styrebehandling 26.11.2009.

2.10 Kulturminneåret 2009

Kulturminnefondets styre besluttet høsten 2008 at fondet skulle engasjere seg i forestående aksjon – Kulturminneåret 2009. Kulturminnefondet har markert Kulturminneåret 2009 med en rekke egne arrangement, støtte til eksterne arrangement, utgivelse av jubileumsbok m.m. (se eget vedlegg).

3. BUDSJETT OG REGNSKAP

Grunnfondet

Avsetningene i grunnfondet utgjorde pr 31.12.2009 1,4 milliard kr. Den samlede avkastningen utgjorde for 2009 **43 680 mill kr.** (jf St.prp.nr.1 (2008-2009) Miljøverndepartementet). Den samlede ramme disponibelt for fondet utgjøres av avkastning, pluss overføringer og renters rente av innstående beløp (øremerkede tilsagn).

Driftsbudsjettet og regnskap for Kulturminnefondet 2009

Rammen for bruttobudsjettet for 2009 utgjorde til sammen **kr 47 171 435**, bestående av avkastningen samt overføringer (i all hovedsak rentes rente av innstående tilsagn) som utgjorde **kr 3 491 435**.

Driftsbudsjettet utgjorde i 2009 **kr 9 052 943** eller **19 %** av fondets totale ramme.

Oppsatt budsjett for tilsagn om tilskudd var på **kr 38 300 000**, herav øremerket **kr 10 000 000** til prosjekter under Verdiskapingsprogrammet og **kr 12 000 000** til fredete hus i privat eie, totalt **kr 14 500 000** til fredete kulturminner og kulturmiljø. Derved ble beløpet til ordinære tilsagn **kr 16 300 000**.

Endelig fordeling tilsagn gitt i 2009:

Ordinære tilsagn	kr 16 997 000
Verdiskapingsprogrammet	kr 9 624 000
Bevaringsprogrammet	kr 11 755 000
Tilsagnsbeløp til sammen	kr 38 376 000

I 2009 gis det tilsagn om tilskudd inntil **kr 13 285 500** til fredete kulturminner og miljø.

Årets underskudd **kr 197 664** dekkes inn av overførte midler fra tidligere år.

3.1 Resultatregnskap 2009

Inntekter	Regnskap	Budsjett
Fondsmidler	43 680 000	43 680 000
Overføring forrige år	3 491 435	(3 491 435)
Ymse inntekter	59 844	-
Inntekter totalt	47 231 279	47 171 435

Kostnader

Faste stillingshjemler	3 353 789,59	3 160 173
Engasjementer	704 976	877 457
Honorar og godtgjørelser	248 442	268 000
Arbeidsgiveravgift	-	-
Innkjøp	788 133	107 450
Reise- møte og velferdstiltak	1 189 886	1 004 000
Kontorkostnader	787 301	876 904
Konsulentbistand, utredning	1 207 611	801 000
Kurs- og konferansekostnader	343 618	652 000
Vedlikeholdstjenester	154 591	235 552
Kostnader lokale	274 592	267 200
Diverse utgifter	-	621 699
Sum Driftskostnader	9 052 943	8 871 435
Tilsagn ordinært	16 997 000	16 300 000
Tilsagn Verdiskapingsprogrammet	9 624 000	10 000 000
Tilsagn Bevaringsprogrammet	11 755 000	12 000 000
Sum Tilsagn	38 376 000	38 300 000
Kostnader totalt	47 428 943	47 171 435

Årsresultat*	- 197 664	
---------------------	------------------	--

4. SØKNADER OG BEHANDLING

4.1 Søknadsøkningen fortsatte i 2009

Volumøkningen i 2007 var uventet med mer enn en fordobling av søknadsmengden i forhold til året før. Økningen fortsatte i 2008 (713 søknader) og økte ytterligere i 2009 (806 søknader). Dette fører til store utfordringer for fondets administrasjon.

Ved utgangen av 2009 er til sammen 303 prosjekter, som Kulturminnefondet har bidratt med midler til, blitt avsluttet og godkjent mht sluttrapportering (utført arbeid og budsjett). Administrasjonens mulighet til å følge opp prosjektene underveis har vært begrenset til kontakt gjennom skriftlig rapportering fra prosjekteier.

Ved utgangen av 2009 har fondet til sammen 597 prosjekter som enten løper eller er nyoppstartede prosjekter. Dette er en formidabel økning i forhold til situasjonen på samme tid forrige år, se tabell 11.

Oppfølging av løpende prosjekter vil for fremtiden bli den store hovedoppgaven for administrasjonen. En tettere oppfølging med faglig rådgivning og kontroll mens prosjektene løper - med bla befaring på stedet - er svært viktig for å sikre kvaliteten i prosjektene.

4.2 Verdiskapingsprogrammet (VSP)

En person ble ansatt i 2009, på engasjement ut 2010 samt én i et engasjement for et halvt år for oppfølging av dette programmet.

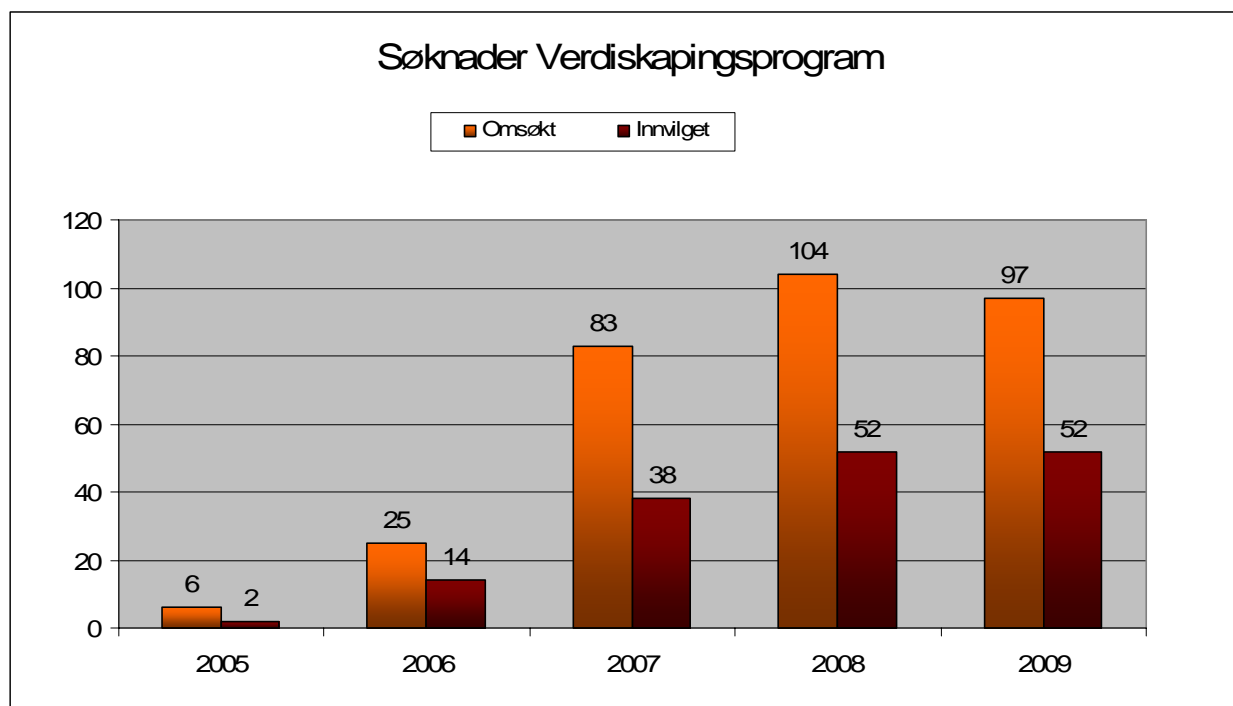
Riksantikvarens lederteam er styringsgruppe for VSP. Kulturminnefondets styre og direktør ga i 2005/2006 sine synspunkter i diskusjon med VSP-sekretariatet på de prosjekter som var utplukket som særlig aktuelle, men var ikke med på det endelige utvalget. Kulturminnefondet har ingen rolle i styringen av VSP. Pilotene framgår av nedenstående tabell.

Administrasjonen har deltatt i en rekke VSP-arrangementer og befart en rekke prosjekter i 2009. 10 av 11 pilotprosjekter fikk besøk av representanter fra Kulturminnefondet i 2009.

Omsøkte og innvilgede søknader

Verdiskapingsprogrammet 2005 – 2009		Antall		Beløp	
Pilotprosjekter		Søknader	Tilsagn	Søknader	Tilsagn
00/1	Den verdifulle kystkulturen i Nordland	59	22	21 236 946	5 382 500
01/2	Hamningberg	23	11	5 167 948	1 744 000
02/2	Atlanterhavsvegen - Bud-Kristiansund	27	13	6 289 250	1 984 500
03/2	Nordgudbrandsdalen og Valdres	111	60	23 942 960	10 337 000
04/3	Pilegrimsleden	33	17	10 134 110	3 232 000
05/3	Nærøyfjorden verdensarvpark	18	10	3 586 850	1 142 000
06/3	Perler i Nordsjøløypa	11	6	2 615 500	888 500
07/3	Oddaprosessen.no	7	6	7 337 651	2 377 500
08/3	Porto Franco	16	10	7 228 825	2 032 000
09/3	Hammerdalen	4	1	4 247 000	1 000 000
10/3	Norsk tradisjonsfisk	6	2	1 154 000	620 000
Til sammen		315	158	92 941 040	30 740 000

Det er innvilget søknader i alle pilotområdene, og det er så langt igangsatt tiltak i de fleste pilotprosjektene. Antall søknader har gått noe ned fra 2008, selv om antall innvilgede prosjekter holder seg stabilt.

Disponering av midler i favør av prosjekter under Verdiskapingsprogrammet framgår av tabell 6 og 8.

Kulturminnefondets evaluering av kulturminnetiltak under Verdiskapingsprogrammet

I forbindelse med den pågående følgeforskningen i regi av RA har administrasjonen i Kulturminnefondet påpekt behovet for en egen evaluering av de konkrete istandsettingsprosjektene som Kulturminnefondet har medfinansiert. Våren 2009 ble en person engasjert for å forestå dette arbeidet, i utgangspunktet ut 2009.

Målsettingen med fondets evaluering er å skaffe fram oversikt over de faktiske kulturminnefaglige resultatene av gitte tilsagn. Det legges vekt på følgende punkter ved gjennomgang av de enkelte prosjektene: Tiltakenes effekt på de samlede kulturminneverdier, prosjektene total kostnader i forhold til budsjetterte kostnader, herunder også privat medfinansiering i prosjektene. Videre hvordan tiltakene gir sosial, miljømessig, kulturell og økonomisk verdiskaping i de tilfeller hvor det kan måles eller vurderes, samt hvordan fondets administrasjon kan forbedre egen søknads- og øvrig saksbehandling.

De foreløpige resultatene av gjennomgangen av prosjektene avdekker flere forhold, både kulturminnefaglige og økonomifaglige, i tillegg til opplysninger om ny bruk og verdiskapingselementene i prosjektene. Arbeidet så langt viser høy grad av nytteverdi med tanke på ovennevnte punkter, samtidig som det har klar overføringsverdi til fondets øvrige tema/satsningsområder. Det er startet evalueringsarbeid i 6 pilotprosjekter. Pr 26.10.09 representerer dette i alt 67 gitte tilskudd, under forutsetning av at de blir slutført i løpet av 2010.

4.3 Status tilskudd til fredete kulturminner og kulturmiljø

I vedtektene til fondet er det fastsatt at 1/3 av ressursene over tid skal anvendes til tiltak på fredete kulturminner og kulturmiljø. Antallet omsøkte prosjekter som gjelder fredete kulturminner og kulturmiljøer har vært begrenset siden starten i 2003.

Fra 2008 har administrasjonen arbeidet for å oppfylle føringer i statsbudsjettet og krav satt i tildelingsbrevet for over tid å kunne oppfylle vedtektenes § 4. Med økt innsats har antall søknader økt og kvaliteten på søknadene blitt forbedret. Dette ga særlig utslag i 2009.

Høsten 2008 ba Miljøverndepartementet Kulturminnefondet om særlig å bidra til at Bevaringsprogrammet (BVP) 2020 blir gjennomført. Det er et prosjekt i Riksantikvarens regi som retter seg mot private eiere av fredete bygninger, hvor visjonen er oppnådd standard vedlikeholds nivå pr 2020.

I tildelingsbrevet fra Miljøverndepartementet for 2009 fikk Kulturminnefondet i oppdrag å bevilge 1/3 av fondets avkastning til fredete kulturminner og kulturmiljøer. Av dette ble kr 12 mill øremerket "Bevaringsprogrammet – fredete hus i privat eie". I løpet av 2009 hadde fondets administrasjon møter og kontakt med Riksantikvaren og flere fylkeskommuner for å initiere nye søknader. I alt 57 søknader innkom og 44 tilsagn ble gitt til fredete hus i privat eie. 19 tilsagn ble gitt til andre fredete kulturminner. Under kategorien arkeologiske kulturminner ble det gitt 3 tilsagn.

På bakgrunn av foreløpig tildelingsbrev for 2010, tok administrasjonen kontakt med flere fylkeskommuner for å drøfte nye søknader for 2010.

4.4 Status tilskudd til kulturhistorisk viktige kirker

Kulturminnefondets vedtekter nevner kulturhistoriske kirker som en oppgave for Kulturminnefondet. Kulturminnefondet har hittil mottatt svært få kirkerelaterte søknader. Det kan henge sammen med at reglene for tilskudd fra fondet ofte gjør søknader fra kirkehold uaktuelle. Felleskirkelige råd/menighetsråd vil normalt ikke kunne tilfredsstille kravene på gjennomsnittlig 50 % privat medfinansiering eller 30 % som minstekrav, selv om det finnes unntak.

Kulturminnefondet er positiv til kirkerelaterte søknader som er kvalifisert for behandling. I 2008 og 2009 er det fra administrasjonens side arbeidet med å få fram noen enkeltsaker, og det har lyktes.

4.5 Saksbehandlingstid og prosedyrer

T.o.m. våren 2007 ble Kulturminnefondets søknadsbehandling gjennomført av administrasjon, faggruppen og styret i løpet av ca to måneder. Styret fikk oversendt materialet med innstilling, senest tre uker før styremøtet. Det innebar at administrasjonen og faggruppen hadde 5 uker til forberedelsen på forhånd. Fra høsten 2007 ble behandlingstiden fra frist til styrevedtak forlenget til tre måneder og dette er praktisert siden. Forlengelsen skyldes i all hovedsak fordoblingen av antallet søknader.

Behandlingstiden er uansett meget kort. Søkerne blir informert om at søknaden er mottatt, det orienteres om når sluttbehandlingen vil foregå og når en kan forvente et skriftlig svar. Samme dag som styret har sluttbehandlet søknadene, kan søkeren lese på nettstedet, hva resultatet ble i den enkelte sak.

Fra høsten 2007 har administrasjonen strengt fulgt sitt nye oppsett for gjennomføring av behandlingen. Kjøreplanen var slik ved siste søknadsrunde 2009:

Behandling av søknader - 13. runde

	Arbeidsoppgaver	Dato	Ansvarlig
	Mottak søknad		
1	Stemples		en
2	Føres i brevjournal		en
3	Tildele saksnummer		en
4	Legges i mappe med saksnummer og navn, kommune og fylke	07.09.09	en
	Søknadsregistrering		
1	Punching i register	09.09.09	ht/aa
2	Registrere søkt tidligere	10.09.09	ht/aa
3	Uttak til videre behandling	11.09.09	ee/ssk
4	Fordele og sortere søknader på saksbehandlere	11.09.09	ee/ssk
5	Søknadslister og statistikk	11.09.09	ssk
6	Søknadslister til fylkeskommuner, byantikvar og VSP-prosjektledere	11.09.09	ee/ssk
	Vurdering av søknad		
1	Kobler register til saksbehandlingsskjema (sortering excel)	14.09.09	ssk
2	Korrigerer saksbehandlingsskjema: dato, tall, prosent	14.09.09	aa/ht/en
3	Vurdering av søknader	15.09 - 15.10.09	saksbehandlere
4	Forberedelse faggruppemøte	16.10.09	ee/ssk
5	Retur av uttalelser fra antikvariske myndigheter	16.10.09	en/ssk
6	Faggruppemøte med innstilling til styret	19.10 - 23.10.09	saksbehandlere/js/ssk
7	Korrigerer og kalibrerer saksbehandlingsskjema	30.10.09	saksbehandlere
8	Protokoll, statistikk og lister faggruppemøte	30.10.09	ssk
	Styrebehandling		
1	Lage fullstendig saksdokument til styret	02.11.09	ee/ssk
2	Utsending av saksdokumenter til styret	02.11.09	en/ssk
3	Styrets vurdering av søknader	3 uker	styret
4	Lage presentasjon av søknader	20.11.09	ht/en
5	Styremøte, vedtak	24.11. - 26.11.09	styret/js/ssk/ee
6	Pressemelding	26.11.09	js/ssk
7	Protokoll styremøte	26.11.09	js/ssk
8	Utlegging tilsagn på hjemmesiden	03.12.09	en/ssk
9	Kalibrering saksbehandlingsskjema	04.12.09	ee/ssk
	Svar til søker		
1	Søknad som faller utenfor retur av søknad med vedlegg - standardbrev	17.09.09	en/ssk
2	Søknad som ikke er teknisk kvalifisert		
	kontakte søker for korrigering/tillegg til søknad	28.08.09	saksbehandlere
	retur av søknad med vedlegg - standardbrev	17.09.09	en/ssk
3	Søknad som vurderes standardbrev til søker med saksgang	17.09.09	ee/ssk/en
	Arbeidsoppgaver	Dato	
4	Avslagsbrev til søker	16.12.09	ee/ssk/en
	Vedlegg: Saksbehandlingsskjema		
	Kopi av brev til eier, fylkeskommune og kommune		
	søknadsdokumentene beholdes til etter neste søknadsrunde		
5	Tilsagnbrev til søker	16.12.09	ee/ssk/en
	Vedlegg: Saksbehandlingsskjema, Akseptskjema, Forutsetninger for tilsagn		
	Kopi av tilsagnsbrev til eier og kommune		
	Kopi av tilsagnsbrev og saksbeh til fylkeskommune og byantikvar		
	Svar fra søker		
	Akseptskjema	16.01.10	ee/ssk
	Punching i tilsagnsregister/Godkjenning av budsjett og vilkår		ee/ssk
	Standardbrev til søker godkjenning		ee/ssk
	Anmodning om utbetaling/rapportering/sluttrapportering		Tilskuddsmottaker
	Saksbehandling		Saksbehandler
	Utbetalingsbrev		Saksbehandler/ee/ssk

4.6 Klager

Etter vedtektene er det begrenset klageadgang mht vedtak fattet av Kulturminnefondet. Det kan ikke klages på det faglige skjønnet, men på saksbehandlingsfeil og feil rettsanvendelse. Siden oppstart i 2003 har det årlige antallet klager vært meget begrenset. De fleste som mottar avslag (som er begrunnet) ser verdien av å bearbeide/rette/forbedre søknadene og velger derfor å søke på nytt framfor å klage.

I 2009 kom det inn 6 klager. Oversikt over klager 2003-09 framgår av tabell 12.

4.7 Frister og utlysning av tilskuddsmidler

Fondsstyret vedtok i 2003/2004 at frist for å søke om midler skulle skje ved to utlysninger pr. år. Utdeling to ganger pr. år har vist seg å fungere godt og er blitt praktisert siden. Søknadsfristene har av ulike grunner vært noe forskjellige over tid. For 2009 var fristene 01.02 og 01.09.

Utlysing skjer 3 måneder før søknadsfristen, dvs. 01.11 og 01.06. Kunngjøringen blir annonsert i et stort antall aviser, Lysningsbladet, Bondebladet, på eget nettsted samt ved e-post til fylkeskommuner, fylkesmenn, ideelle organisasjoner og kontakter i administrasjonens nettverk.

Ved utlysning blir Verdiskapingsprogrammet samt styrets satsningsområder 2009-2010, omtalt i annonsen:

1. *By og tettsted*
2. *Landbrukets kulturminner og kulturmiljø*

4.8 Krav om privat medfinansiering

Med privat medfinansiering menes normalt egeninnsats (dugnad) og egenkapital i form av:

- egne midler
- privat lån
- verdien av egne materialer
- verdien av bruk av eget utstyr (maskiner)
- innsamlingsmidler (ideelle organisasjoner)
- "milde gaver" (normalt fra ideelle organisasjoner)
- tilskudd fra private stiftelser, legater, fond etc.
- tilskudd fra sponsorer

Kulturminnefondets direktør ba høsten 2003 de ideelle organisasjonene innen kulturminnevernet om å bidra til at det ble fastsatt ett kronenivå pr time for dugnadsinnsats. Organisasjonene ble enige om en timesats på kr 200 pr time. I ettertid har det vist seg positivt for mange frivillige organisasjoner at verdien av dugnaden er bestemt og at dette kan innregnes i finansieringen av prosjekter. Det har ikke vært noen spørsmål til det nivået som ble fastsatt.

Stortingets forventninger om at etableringen av Kulturminnefondet skulle forløse betydelig egeninnsats og egenkapital ble tidlig tilfredsstillt. Kulturminnefondets gjennomsnittsbidrag til prosjekter som har fått støtte 2003-09 ligger på 29 % (se tabell 15), og gjennomsnittskravet om 50 % privat medfinansiering er i gjennomsnitt oppfylt.

Prosjektene finansieres normalt på følgende måte:

- egeninnsats og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, offentlig tilskudd (vanligvis SMIL-tilskudd og/eller tilskudd fra fylkeskommune) og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital, offentlig tilskudd (vanligvis SMIL-tilskudd og/eller tilskudd fra fylkeskommune) og tilskudd fra fondet
- egeninnsats, egenkapital, tilskudd fra privat stiftelse, fond, legat el (vanligvis Stiftelsen UNI) og tilskudd fra fondet

Samfinansiering er omtalt som en ambisjon i retningslinjene for fondet, likeså at fondet aktivt skal arbeide mot sponsormarkedet. Administrasjonen har ikke kapasitet til å ivareta disse utfordringene, som ville kreve betydelige ressurser for å oppnå resultater. Fondet har likevel drevet utstrakt kontaktsøkende virksomhet og informasjonsarbeid overfor myndigheter og organisasjoner. Stiftelsen UNI er en privat og viktig aktør det er knyttet kontakt til. Finansieringen av det enkelte prosjekt er søkers ansvar. Det gis råd om hvor man kan søke bla private tilskudd. Administrasjonens mulighet til aktiv medvirkning mht ekstern (privat) finansiering begrenses til rådgivning.

4.9 Prioriteringsgrunnlaget for søknadsbehandlingen

Følgende forhold er lagt til grunn for de faglige prioriteringer i 2009:

Tekniske krav:

1. Søknaden må fylle de tekniske krav jf. Veiledningen.

Finansiering:

1. Høy privat egenandel i form av dugnad og private midler, over 50 %
2. Høy privat egenandel i form av dugnad og/eller private midler, 50 %
3. For landbrukssøknader prioritet til de som har fått/regnet inn tilskudd fra SMIL
4. Andre

Kontakt med antikvarisk myndighet:

1. Kontakt opprettet/dokumentert
2. Kontakt ikke dokumentert

Målgrupper:

1. Private enkelteiere og ideelle organisasjoner
2. Ideelle stiftelser
3. Andre private eiere
4. Andre

Formell status, 1-3 likestilt, spesielt fokus på fredet:

1. Fredet (inkl automatisk fredet)
2. Definert bevaringsverdig av antikvarisk myndighet
3. Regulert til spesialområde bevaring
4. Annet

Prioriterte satsningsområde, likestilt 1-3 valgt av styret:

1. By og tettsted
2. Landbrukets kulturminner og kulturmiljø
3. Generelt

Miljøverndepartementets føringer 2009:

1. Verdiskapingsprogrammet, 11 utpekte piloter
2. Fredete kulturminner og kulturmiljø

Kategorier:

1. Alle kategorier bør dekkes om mulig

Den faglige prioriteringen skjer i 5 grupper:

1a	Tilsagn om tilskudd	Gode tiltak. Godt dokumenterte og gjennomarbeidede søknader
1b	Tilsagn om tilskudd	Søknader som er gode nok, men kan settes ned til 2
2	Ikke tilsagn	Mangler enkelte vedlegg, lav privat andel. Satsningsområder, privatandel eller annen prioritering danner grunnlag
3	Ikke tilsagn	Mangler fotodokumentasjon, kostnadsberegninger offentlige tillatelser; byggetillatelse, godkjenning av tiltak på fredet anlegg osv.
4	Ikke tilsagn	Mangelfull søknad, svakt antikvarfaglig, lav privat andel
5	Ikke tilsagn	Søknader som faller utenfor/er svært mangelfullt utfyllt. Objektet kan falle innenfor

4.10 Søknader og resultat av behandlingen i 2009 samt oversikter for 2003-09

Veksten i antall søknader fortsatte fra 2008 til 2009, totalt 806 søknader inkom. Hele 266 prosjekter fikk tilskudd fra Kulturminnefondet i 2009. Til sammen ble det gitt tilsagn om tilskudd på vel 38,8 mill kr til disse prosjektene.

Alle prosjekter det er gitt tilskudd til i 2009 gjelder fysiske prosjekter (som for tidligere år). Som ventet tildeles kategorien bygg og anlegg den største delen av midlene. Fondet har imidlertid en ambisjon om at alle kategorier skal få midler. Den geografiske fordeling av prosjekter det er gitt tilskudd til i 2009 framgår av tabell 6, gjennomsnittsbidrag framgår av tabell 9.

Siden oppstart i 2003 har det ved hver søknadsrunde blitt avvist og returnert en del søknader før behandling. Det skyldes vesentlige tekniske mangler og for dårlig kvalitet på søknadene. Muligheten for mer inngående bistand ved søknadsskriving og oppfølging av søknader innsendt i god tid var begrenset fram til våren 2007. Etter den tid har administrasjonen, med egne fagrådgivere på plass, hatt bedre muligheter for å ivareta veiledningsrollen. Det har bidratt til å høyne kvaliteten på en del av søknadene.

I 2009 ble 9 prosjekter gitt tilsagn over 0,5 mill kr, de utgjorde til sammen 5 394 000 kr, se tabell 10. Fram t.o.m. 2006 var høyeste tilskudd 0,5 mill kr. I 2007 og 2008 var høyeste tilskuddsbeløp 1 mill kr, høyeste beløp i 2009 var 680 000 kr.

Tabell 16 viser fylkesvis fordeling av antall søknader og prosjekter som har fått støtte i 2009. Fordelingen over landet mht antall søknader fra de enkelte fylkene og tildeling av prosjektmidler er ulik. En del fylker går igjen som sterkest representert i søknadsmengden hvert år. Fondet er oppmerksomt på forholdet og vil søke å oppnå en jevnere fordeling.

I vedleggene, tabellene 1-18, gis oversikt over søknader, tilskudd og verdiskapingseffekt og statistikker mht kategorier, formell status, eierforhold, satsningsområde og finansiering for de innvilgede søknader.

Vedlegg 1 Tabeller

Tabell 1. Utvikling i årsverk inklusive engasjementer

År	2008	2009
Fast ansatte	6	7
Engasjerte	3	3
Årsverk*	6,41	8,34

Tabell 2. Kulturminnefondets budsjett 2003-07, samlet og andel drift

År	2008	2009
Bu	46,2	47,1
Drift	5,5	9
Drift %	11,9	19,1

Tabell 3. Post- og bilagsbehandling ved sekretariatet, utvikling

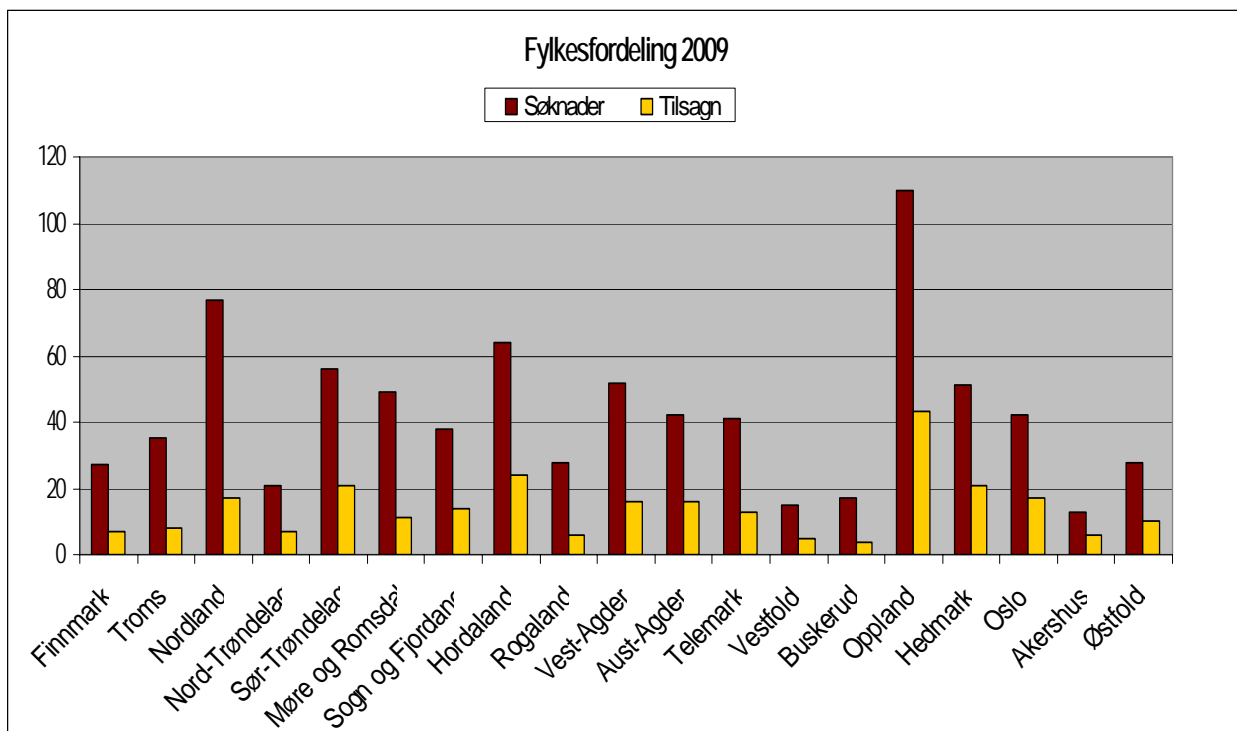
Postbehandling	2008	2009
Bilag	852	1 131
Økning	185	279
Økning i % fra forrige år	28 %	33 %
Innkommen post (- søknader)	1 639	2 556
Utgående post	1 393	2 173
Søknader	713	806
Bekreftet mottatt søknad	713	806
Vedtak til søkerne	713	806
Kopi vedtak til eierne	178	202
Kopi vedtak kommune/fylke	1 426	1 612
Kopi vedtak VSP piloter+RA	206	206
Kopi vedtak andre	71	81
Tilsagn kopi til SSØ	222	266
Godkjenning aksept (2+1)	194	265
Purringer	20	20
Til sammen	7 275	9 513
Økning	2 187	2 238
Økning i % fra forrige år	43 %	31 %

Tabell 4. Statistikk nettsted 2009

	2008	endring %	2009	endring %
Antall sidevisninger	377 570	55 %	403 547	7 %
Gjennomsnittlig viste sider pr. dag	1 023	53 %	1 121	10 %
Antall besøk	45 707	19 %	50 829	11 %
Gjennomsnittlig antall besøk pr. dag	124	18 %	141	14 %
Unike besøk	19 181	17 %	21 473	12 %
Gjennomsnittlig sidevisning pr besøk	8	16 %	8	

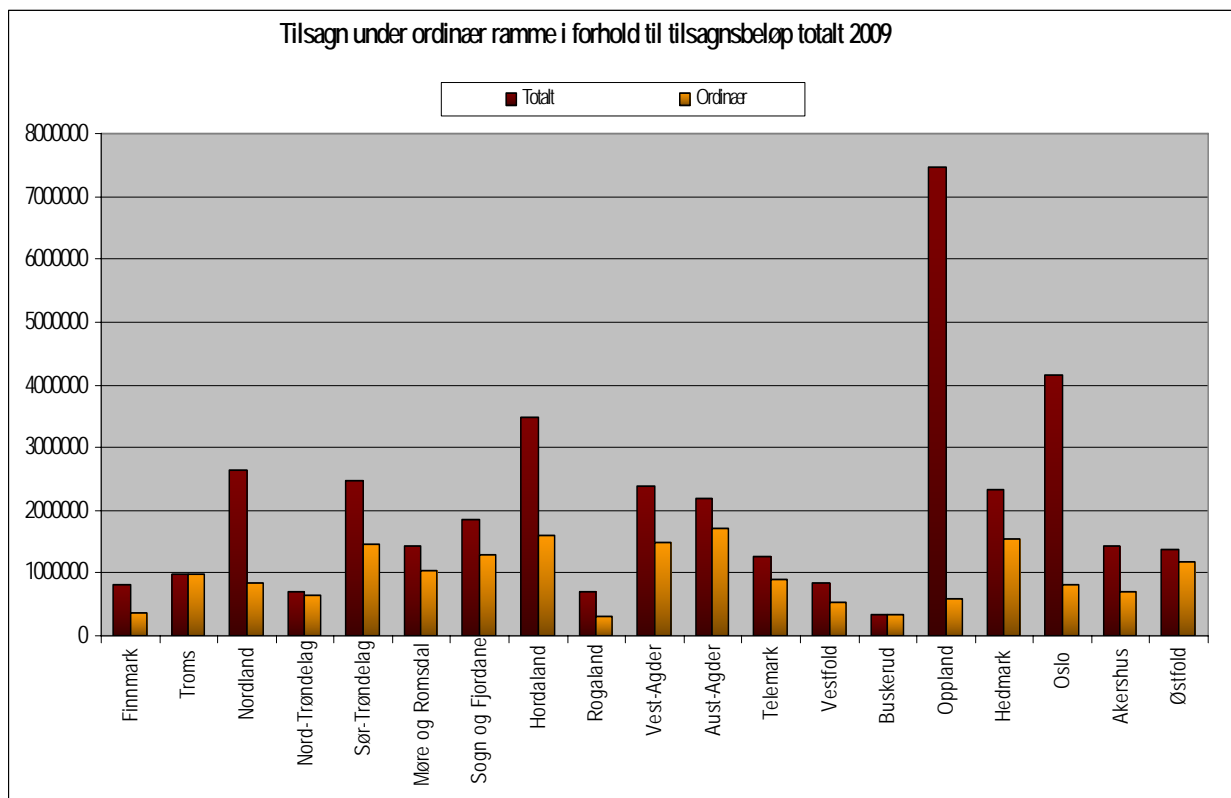
Tabell 5. Distriktsprofil 2009

Fylke	Antall søknader	Søknads-beløp	Antall tilsagn	Tilsagns-beløp
Finmark	27	5 750 740	7	816 500
Troms	35	9 703 833	8	978 500
Nordland	77	18 680 435	17	2 629 000
Nord-Trøndelag	21	5 845 825	7	713 000
Sør-Trøndelag	56	11 870 927	21	2 478 000
Møre og Romsdal	49	9 822 028	11	1 422 500
Sogn og Fjordane	38	9 780 475	14	1 844 000
Hordaland	64	19 062 565	24	3 485 500
Rogaland	28	11 136 922	6	704 000
Vest-Agder	52	8 138 481	16	2 397 000
Aust-Agder	42	10 185 083	16	2 185 500
Telemark	41	10 935 018	13	1 259 000
Vestfold	15	3 217 914	5	834 000
Buskerud	17	6 764 781	4	348 500
Oppland	110	27 116 331	43	7 480 000
Hedmark	51	8 418 580	21	2 328 500
Oslo	42	13 144 482	17	4 160 500
Akershus	13	5 704 394	6	1 440 000
Østfold	28	7 064 291	10	1 381 000
Sum	806	202 343 105	266	38 885 000

Tabell 6. Innvilgede søknader 2009 fordelt på oppdrag og geografisk fordeling

Fylke	Totalt	VSP	2020	Ordinær
Finmark	816 500	450 500	-	366 000
Troms	978 500	-	-	978 500
Nordland	2 629 000	1 798 000	-	831 000
Nord-Trøndelag	713 000	-	80 000	633 000
Sør-Trøndelag	2 478 000	392 000	623 500	1 462 500
Møre og Romsdal	1 422 500	376 000	-	1 046 500
Sogn og Fjordane	1 844 000	554 500	-	1 289 500
Hordaland	3 485 500	983 500	915 000	1 587 000
Rogaland	704 000	-	400 000	304 000
Vest-Agder	2 397 000	908 000	-	1 489 000
Aust-Agder	2 185 500	-	462 500	1 723 000
Telemark	1 259 000	-	363 000	896 000
Vestfold	834 000	-	300 000	534 000
Buskerud	348 500	-	-	348 500
Oppland	7 480 000	3 816 500	3 086 000	577 500
Hedmark	2 328 500	-	789 000	1 539 500
Oslo	4 160 500	-	3 358 000	802 500
Akershus	1 440 000	-	740 000	700 000
Østfold	1 381 000	-	200 000	1 181 000
Tilsammen	38 885 000	9 279 000	11 317 000	18 289 000

Tabell 7. Statistikk søknader og tilsagn gitt i 2009

Fordeling kategorier	Antall søknader	Søknads-beløp	Antall tilsagn	Tilsagns-beløp	
Arkeologiske kulturminner	3	84 000	2	27 000	0,1 %
Bygg og anlegg med omgivelser	700	177 401 699	242	35 611 500	92 %
Park og landskap	17	4 318 653	4	742 000	2 %
Veier og stier	6	1 172 700	2	111 000	0,3 %
Teknisk-industrielle kulturminner	29	9 320 133	10	1 838 000	5 %
Fartøyer	32	7 055 250	6	555 500	1 %
Annet	19	2 983 420			
Samlet tilsagn	806	202 335 855	266	38 885 000	

Fordeling formell status	Antall søknader	Søknads-beløp	Antall tilsagn	Tilsagns-beløp	
Fredede kulturminner og miljø	84	29 460 848	59	13 285 500	34 %
Regulert spesialområde bevaring	94	24 264 896	30	4 331 500	11 %
Definert bevaringsverdig	291	79 728 117	86	11 294 500	29 %
Bevaringsliste for fartøy	20	4 882 500	4	288 000	1 %
Udefinert	317	63 999 494	87	9 685 500	25 %
Samlet tilsagn	806	202 335 855	266	38 885 000	

Fordeling på type eierforhold	Antall søknader	Søknads-beløp	Antall tilsagn	Tilsagns-beløp	
Privat eier	540	116 041 046	195	25 318 000	65 %
Andre private	121	36 406 723	32	6 870 000	18 %
Foreninger	60	13 715 413	13	1 969 500	5 %
Stiftelser	42	16 593 861	15	2 390 500	6 %
Offentlig eie	43	19 578 812	11	2 337 000	6 %
Samlet tilsagn	806	202 335 855	266	38 885 000	

Fordeling satsingsområde	Antall søknader	Søknads-beløp	Antall tilsagn	Tilsagns-beløp	
Generelt*	213	53073737	56	7 328 000	19 %
By og tettsted	223	70785707	72	13 914 500	36 %
Landbruk	370	78476411	138	17 642 500	45 %
Samlet tilsagn	806	202 335 855	266	38 885 000	

* Tidligere satsningsområde Kystkultur (2003-2008) inngår 2009 i Generelt

Tabell 8. Tilsagn gitt i 2009 under Verdiskapingsprogrammet

Verdiskapingspilot	Antall søknader	Søknadsbeløp	Antall tilsagn	Tilsagnsbeløp	
Den verdifulle kystkulturen i Nordland	17	6 450 752	6	1 798 000	19 %
Hamningberg - med varsomhet som forutsetning	8	2 456 030	4	450 500	5 %
Atlantehavsvegen Bud-Kristiansund	6	901 250	3	376 000	4 %
Nordgudbrandsdalen og Valdres	38	7 062 548	22	2 959 500	32 %
Pilegrimsleden	5	1 604 500	5	1 249 000	13 %
Nærøyfjorden verdensarvpark	10	1 966 900	5	554 500	6 %
Perler i Nordsjøløypa	1	100 000	1	100 000	1 %
Oddaprosessen.no	3	995 170	3	883 500	10 %
Porto Franco	5	1 208 075	3	908 000	10 %
Hammerdalen	2	1 247 000	0	-	
Norsk Tradisjonsfisk	2	470 000	0	-	
Samlet tilsagn	97	24 462 225	52	9 279 000	

Tabell 9. Gjennomsnittlig tilsagnsbeløp i 2009

	Antall	Tilsagnsbeløp	Gjennomsnitt
Søknader Verdiskapingsprogrammet	52	9 279 000	178 442
Søknader Bevaringsprogrammet	44	11 317 000	257 205
Ordinære (øvrige) søknader	170	18 289 000	107 582
Totalt	266	38 885 000	146 184

Tabell 10. De største enkeltbeløp over kr 500 000

Prosjektnavn	Saksnr	Oppdrag	Kommune	Fylke	Bevilgning
Nordigard Viste, Øvre Stugu	09634	BVP	Vågå	Oppland	680 000
Sagene folkebad - fasader	09321	BVP	Oslo	Oslo	682 000
Paulus Plass 2	09584	BVP	Oslo	Oslo	655 000
Håkenstad - Søre stugu	09152	BVP	Vågå	Oppland	641 000
Sagene Folkebad, overlys	09736	BVP	Oslo	Oslo	620 000
Løkkeberg - Politimesterløkka	09471	BVP	Oslo	Oslo	514 000
Kaviarfabrikken	09304	VSP	Vågan	Nordland	500 000
Markerud hovedbygning	09355	BVP	Nittedal	Akershus	500 000
Kai 6 i Kristiansand havn	09403	VSP	Kristiansand	Vest-Agder	500 000

Tabell 11. Utviklingen mht søknader, avsluttede og løpende prosjekter

	Tidligere år	2009	Samlet
Søknader	2253	806	3059
Innvilget	634	266	900
Avsluttet	294	9	303
Løpende	340	257	597

Tabell 12. Oversikt over klager

	Tidligere år	2009	Samlet
Antall søknader	2253	266	2519
Antall klager	35	6	41
Klager i % av søknader	1,6 %	2,3 %	1,6 %
Tatt til følge	7	4	11
Andel i % av klager	20,0 %	66,7 %	26,8 %

Tabell 13. Kirkerelaterte søknader

	Tidligere år	2009	Samlet
Antall	28	4	32
Innvilget	6	2	8
Innvilget% av antall	21,4 %	50,0 %	25,0 %

Tabell 14. Statistikk fordeling innvilgede søknader

Kategorier	Tidligere år	2009	Samlet
Arkeologi	1	2	3
Bygg og anlegg	537	242	779
Park og landskap	21	4	25
Veg og sti	10	2	12
Tekn.industrielle	35	10	45
Fartøy	30	6	36
Til sammen	634	266	900
Formell status	Tidligere år	2009	Samlet
Fredede kulturminner	61	59	120
Regulert spesialområde bevaring	98	30	128
Definert bevaringsverdig	312	86	398
Bevaringsliste for fartøy	25	4	29
Udefinert	138	87	225
Til sammen	634	266	900
Type eierforhold	Tidligere år	2009	Samlet
Privat eier	394	195	589
Andre private	90	32	122
Foreninger	61	13	74
Stiftelser	49	15	64
Offentlige	40	11	51
Til sammen	634	266	900
Satsingsområde	Tidligere år	2009	Samlet
Generelt	301	56	357
Kystkultur (2003-08)	190	0	190
By og tettsted (2008-10)	48	72	120
Landbruk (2008-10)	95	138	233
Til sammen	634	266	900

Tabell 15. Statistikk finansiering innvilgede søknader

	Tidligere år	2009	Samlet
Totalt kostnad	397 549 683	122 041 077	519 590 760
Privatfinansiering	229 301 225	66 106 218	295 407 443
Offentlig finansiering	54 455 408	17 049 859	814 998 202
Kulturminnefondet	113 793 050	38 885 000	152 678 050
Finansiering	397 549 683	122 041 077	519 590 760

År	Tidligere år	2009	Samlet
Privatfinansiering	58 %	54 %	57 %
Offentlig finansiering	14 %	14 %	157 %
Kulturminnefondet	29 %	32 %	29 %
Finansiering	100 %	100 %	243 %

Tabell 16. Distriktsprofil over gitte tilsagn totalt

Fylke	Søknader oppdrag	Ordinære søknader	Søknader totalt	Gitte tilsagn totalt	Tilsagn oppdrag	Ordinære tilsagn	Verneverdige kulturminner	Freda kulturminner
Finmark	15	106	121	40	11	29	38	2
Troms		197	197	42	-	42	38	4
Nordland	44	236	280	81	23	58	75	6
Nord-Trøndelag	4	89	93	22	2	20	18	4
Sør-Trøndelag	7	187	194	61	6	55	50	11
Møre og Romsdal	22	244	266	77	13	64	73	4
Sogn og Fjordane	8	126	134	36	10	26	29	7
Hordaland	18	271	289	82	15	67	73	9
Rogaland	4	104	108	23	2	21	20	3
Vest-Agder	11	128	139	44	10	34	41	3
Aust-Agder	4	141	145	50	3	47	44	6
Telemark	4	123	127	37	4	33	29	8
Vestfold	4	70	74	10	3	7	6	4
Buskerud		87	87	23	-	23	23	
Oppland	107	259	366	139	85	54	115	24
Hedmark	6	144	150	53	4	49	47	6
Oslo	10	108	118	32	8	24	22	10
Akershus	2	83	85	25	2	23	20	5
Østfold	3	83	86	23	1	22	19	4
Tilsammen	216	2 786	3 059	900	158	698	780	120

Tabell 17. Kommuneoversikt gitte tilsagn 2003-2009
(røde = nye kommuner i 2009)

Finnmark

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Båtsfjord	14	2 068 000
Tana	4	732 500
Berlevåg	5	1 760 000
Hasvik	1	500 000
Kautokeino	2	156 000
Hammerfest	2	220 500
Vadsø	8	1 330 000
Vardø	4	1 165 000
Finnmark	40	7 932 000

Troms

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Kvænangen	1	100 000
Nordreisa	2	132 750
Kåfjord	2	148 000
Lenvik	2	1 268 500
Berg	2	188 000
Tranøy	2	400 000
Dyrøy	2	170 000
Målselv	3	614 500
Salangen	2	110 000
Gratangen	1	200 000
Ibestad	3	421 500
Bjarkøy	1	200 000
Skånland	1	20 000
Kvæfjord	1	75 000
Tromsø	14	2 137 500
Harstad	3	716 000
Troms	42	6 901 750

Nordland

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Moskenes	3	769000
Sortland	1	188000
Øksnes	1	400000
Bø	1	400000
Vågan	3	1203500
Vestvågøy	7	1610500
Værøy	2	377 000
Røst	1	258 000
Hamarøy	2	145 500
Steigen	2	160 000
Sørfold	2	240 000
Skjerstad	1	80 000

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Fauske	1	50 500
Saltdal	5	313 000
Beiarn	1	70 000
Gildeskål	2	300 000
Meløy	1	132 500
Lurøy	1	131 500
Rana	2	306 000
Hemnes	10	699 500
Hattfjelldal	3	80 500
Vefsn	2	535 000
Alstadhaug	4	800 000
Herøy	2	420 000
Vega	15	2 288 000
Brønnøy	3	387 500
Sømna	3	302 500
Nordland	81	12 648 000

Nord-Trøndelag

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Leka	3	718 000
Nærøy	2	390 000
Overhalla	1	15 000
Namsskogan	1	70 000
Snåsa	2	120 000
Inderøy	2	300 000
Namdalseid	1	300 000
Mosvik	1	130 000
Levanger	5	597 500
Leksvik	1	15 000
Frosta	2	310 000
Steinkjer	1	300 000
Nord-Trøndelag	22	3 265 500

Sør-Trøndelag

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Selbu	2	300 500
Malvik	2	150 000
Klæbu	1	122 500
Melhus	9	1 316 000
Midtre Gauldal	1	150 000
Holtålen	1	129 400
Røros	13	2 172 000
Orkdal	5	886 000
Meldal	2	262 000
Rennebu	1	20 000
Rissa	4	1 000 000
Ørland	2	56 000

Hemne	1	500 000
Trondheim	17	3 383 000
Sør-Trøndelag	61	10 447 400

Møre og Romsdal

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Halsa	1	350 000
Aure	1	200 000
Surnadal	1	175 000
Sunndal	3	626 000
Tingvoll	1	150 000
Gjemnes	2	400 000
Averøy	2	90 000
Fræna	3	449 000
Neset	1	65 000
Rauma	3	333 500
Haram	5	443 000
Giske	2	125 000
Sula	2	200 000
Stranda	17	2 857 300
Norddal	3	375 500
Ørskog	3	840 000
Ørsta	3	196 000
Volda	3	914 500
Hareid	1	95 000
Ulstein	1	31 500
Herøy	2	135 500
Sande	2	316 000
Ålesund	1	115 000
Kristiansund N	13	2 378 500
Molde	2	122 500
Møre og Romsdal	78	11 983 800

Sogn og Fjordane

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Hornindal	2	330 000
Bremanger	1	70 000
Jølster	2	600 000
Gaular	1	150 000
Fjaler	3	238 000
Askvoll	2	200 000
Luster	4	748 000
Lærdal	3	420 000
Aurland	12	1 224 000
Sogndal	2	144 500
Balestrand	2	350 000
Gulen	1	17 000
Flora	1	100 000
Sogn og Fjordane	36	4 591 500

Hordaland

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Masfjorden	3	681 000
Austrheim	1	182 000
Lindås	4	395 000
Meland	7	365 500
Osterøy	8	990 500
Vaksdal	3	557 500
Fjell	4	443 500
Sund	6	745 000
Austevoll	3	203 500
Samnanger	3	226 000
Kvam	4	560 000
Voss	3	516 000
Ulvik	1	150 000
Ullensvang	1	77 000
Odda	7	2 527 500
Jondal	1	345 000
Kvinnherad	5	1 125 000
Tysnes	2	139 000
Sveio	1	50 000
Bergen	14	2 833 500
Hordaland	81	13 112 500

Rogaland

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Karmøy	4	350 000
Tysvær	1	8 000
Rennesøy	2	585 000
Finnøy	1	160 000
Sauda	0	200 000
Suldal	2	255 500
Strand	1	334 000
Haugesund	4	494 000
Stavanger	4	1 400 000
Sandnes	4	1 186 000
Rogaland	23	4 972 500

Vest-Agder

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Kvinesdal	3	991 000
Lyngdal	1	207 000
Lindesnes	3	318 000
Songdalen	1	120 000
Vennesla	1	60 500
Flekkefjord	11	1 762 500
Farsund	5	463 500
Mandal	5	706 000
Kristiansand	15	2 697 500

Vest-Agder	45	7 326 000
Aust-Agder		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Bykle	3	208 000
Valle	4	289 000
Bygland	1	82 500
Iveland	1	100 000
Åmli	3	525 500
Lillesand	1	142 500
Froland	5	1 354 500
Tvedestrand	10	1 332 000
Vegårshei	1	60 000
Gjerstad	1	325 000
Arendal	4	411 000
Grimstad	5	873 500
Risør	10	2 182 000
Aust-Agder	49	7 885 500
Telemark		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Tokke	1	46 000
Fyresdal	2	50 000
Kviteseid	3	63 000
Seljord	3	277 000
Hjartdal	4	668 000
Tinn	2	125 000
Bø	2	415 000
Nome	1	40 000
Bamble	1	130 000
Kragerø	3	255 500
Notodden	3	280 000
Skien	3	398 000
Porsgrunn	9	1 350 100
Telemark	37	4 097 600
Vestfold		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Re	1	53 500
Larvik	4	1 660 000
Tønsberg	3	275 500
Holmestrand	1	300 000
Horten	1	350 000
Vestfold	10	2 639 000
Buskerud		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Nore Uvdal	1	43 000
Rollag	2	290 000
Flesberg	2	206 500

Hurum	4	400 500
Røyken	1	112 000
Øvre Eiker	3	514 500
Sigdal	1	247 000
Hol	1	70 000
Ål	2	294 000
Nes	1	200 000
Ringerike	1	125 000
Kongsberg	1	300 000
Drammen	3	910 000
Buskerud	23	3 712 500

Oppland

Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Vang	7	994 500
Østre Slidre	5	555 000
Vestre Slidre	8	1 372 500
Nord-Aurdal	9	1 597 500
Etnedal	3	731 000
Sør-Aurdal	5	384 000
Nordre Land	2	525 000
Søndre Land	3	300 000
Gran	9	1 886 500
Lunner	1	250 000
Jevnaker	1	266 000
Østre Toten	8	2 097 000
Gausdal	1	65 000
Øyer	8	822 500
Ringebu	6	800 500
Sør-Fron	5	686 000
Sel	11	2 102 000
Nord-Fron	2	516 500
Vågå	18	4 598 000
Lom	3	1 175 000
Skjåk	10	1 510 500
Lesja	3	812 000
Dovre	6	976 500
Gjøvik	2	885 500
Lillehammer	3	443 000
Oppland	139	26 352 000

Hedmark

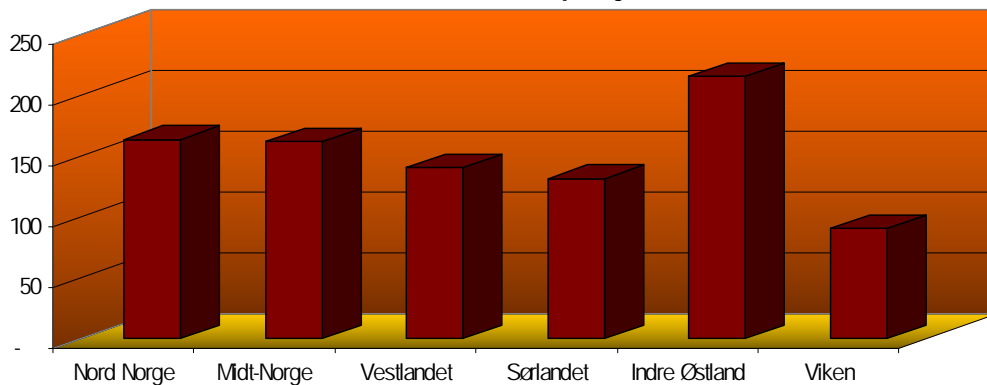
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Os i Østerdalen	1	67 000
Folldal	2	317 000
Alvdal	2	65 500
Tolga	7	840 000
Engerdal	2	421 000
Rendalen	3	472 500

Stor-Elvdal	5	890 000
Åmot	1	15 000
Elverum	5	580 000
Åsnes	2	216 000
Grue	1	343 500
Sør-Odal	2	182 000
Stange	3	990 000
Løten	3	368 000
Ringsaker	9	1 861 000
Hamar	1	30 000
Kongsvinger	4	914 000
Hedmark	53	8 572 500
Oslo		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Oslo	32	6 946 500
Akershus		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Nannestad	1	230 000
Eidsvoll	3	477 950
Ullensaker	3	820 000
Nittedal	4	1 010 000
Enebakk	2	367 500
Fet	2	783 500
Aurskog-Høland	1	350 000
Asker	2	185 000
Bærum	1	150 000
Nesodden	4	634 000
Ås	1	60 000
Vestby	1	30 000
Akershus	25	5 097 950
Østfold		
Kommune	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Rygge	1	225 000
Rakkestad	1	156 000
Eidsberg	3	480 000
Spydeberg	3	280 500
Trøgstad	2	170 000
Marker	3	604 000
Fredrikstad	3	312 500
Moss	2	785 000
Halden	5	1 180 500
Østfold	23	4 193 500
Til sammen		
	900	152 678 000

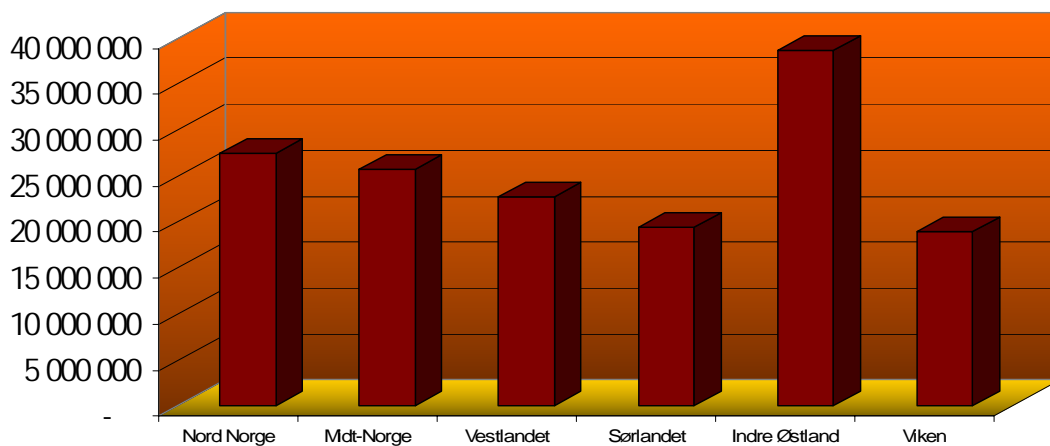
Tabell 18. Landsdelsoversikt gitte tilsagn 2003-2009

Fylke	Tilsagn	Tilsagnsbeløp	Tilsagns-kommuner	Kommuner totalt
Finmark	40	7 932 000	8	20
Troms	42	6 901 750	16	26
Nordland	81	12 648 000	27	46
Nord Norge	163	27 481 750	51	92
% andel Nord-Norge	40 %	18 %	55 %	
Nord-Trøndelag	22	3 265 500	12	25
Sør-Trøndelag	61	10 447 400	14	26
Møre og Romsdal	78	11 983 800	25	39
Midt-Norge	161	25 696 700	51	90
% andel Midt-Norge	39 %	17 %	57 %	
Sogn og Fjordane	36	4 591 500	13	27
Hordaland	81	13 112 500	20	34
Rogaland	23	4 972 500	10	28
Vestlandet	140	22 676 500	43	89
% andel Vestlandet	34 %	15 %	48 %	
Vest-Agder	45	7 326 000	9	16
Aust-Agder	49	7 885 500	13	16
Telemark	37	4 097 600	13	19
Sørlandet	131	19 309 100	35	51
% andel Sørlandet	32 %	13 %	69 %	
Buskerud	23	3 712 500	13	22
Oppland	139	26 352 000	25	27
Hedmark	53	8 572 500	17	23
Indre Østland	215	38 637 000	55	72
% andel Indre Østland	52 %	25 %	76 %	
Vestfold	10	2 639 000	5	15
Oslo	32	6 946 500	1	1
Akershus	25	5 097 950	12	23
Østfold	23	4 193 500	9	19
Viken	90	18 876 950	27	58
% andel Viken	22 %	12 %	47 %	
Østlandet	305	57 513 950	82	130
Sum landet	900	152 678 000	262	452

Landsdelsoversikt antall prosjekt

Landsdelsoversikt tilsagnsbeløp

Kulturminneåret 2009

Avslutningskonferansens brosjyre, bilde fra Kulturminneår-sekretariatets og Kulturminnefondets stand, Frihavsdagene i Kristiansand, juni 2009.

Forord

Kulturminneåret 2009 er gått over i historien, og mange kan se tilbake på et begivenhetsrikt år; det har vært et vell av arrangementer, mediaomtaler og debatter med forhåpentligvis økende interesse for kulturminner og kulturminnevern som resultat. Det er etablert nye nettsider og databaser om kulturminner som vil lette folks søken etter kunnskap og opplevelser omkring vår felles kulturarv.

Miljøverndepartementet og Kultur- og kirke departementet har vært ansvarlig for *Kulturminneåret 2009*. Norsk Kulturvernforbund fikk hovedansvaret for gjennomføringen av året og etablerte et nettsted (www.kulturminneaaret2009.no) samt et sekretariat som koordinerte de nasjonale satsingsområdene. Til sammen har de 19 medlemsorganisasjonene i forbundet, i samarbeid med skoler, barnehager, museum, andre lag og foreninger, bidratt til flere tusen arrangement i 2009.

Temaet for *Kulturminneåret 2009* har vært **dagliglivets kulturminner** med fokus på formidling. Folk ble oppfordret til å sende inn bilder av gjenstander, rom, detaljer og minneverdige øyeblikk fra dagliglivet til www.dagligliv.no, fortelle historier til www.digitaltfortalt.no og beskrive kulturminneløyper under www.kulturminneloypa.no.

Det har vært mindre fokus på stavkirker og historiske gjenstander. Få hadde ventet seg oppmerksomhet rundt Mosselukta og fredning av et offentlig pissoar. Formålet med året har nettopp vært å utvide folks oppfatning av kulturminnebegrepet, minske akademia-grepet og få debatt rundt innholdet i begrepet.

Styret for Kulturminnefondet vedtok høsten 2008 å satse på egne markeringer i *Kulturminneåret 2009*. Det ble prioritert mildt til formålet og Unni Garnes ble ansatt som prosjektleder for arbeid som avsluttes med denne rapporteringen. Det ble utarbeidet en plan, godkjent av styret, for aktiviteter i året, flere ekstraordinære tiltak og arrangementer. Fondet fikk bl.a. utgitt en omfattende jubileumsbok, gjennomført tre større nasjonale fagkonferanser innen sine satsingsområder, oppdatert informasjonsmateriell i flere språkversjoner og oppnådd Miljøfyrtårn-sertifisering. Formålet med *Kulturminneåret 2009* har også vært å bedre dokumentasjonen og kompatibiliteten mellom databaser. Fondets kommende database - *Lykillinn* - vil her føye seg inn som et sentralt oppslagssted.

Kulturminneåret 2009 blir evaluert fra flere hold og med variable karakterer. Fra eget ståpunkt er det for Kulturminnefondet god grunn til si seg meget fornøyd med tiltak og arrangementer all den tid vi har mottatt så mange positive tilbakemeldinger fra ulike hold – det være seg bokproduksjonen, brosjyrer i fem språkversjoner, egne fagkonferanser og deltagelse ved andre aktørers arrangementer. Disse erfaringer vil ha betydning for Kulturminnefondets ambisjoner og aktivitet innen disse tema i tiden som kommer.

Vi takker alle som har bidratt til Kulturminnefondets kulturminneårsatsing – forfatterne til jubileumsboka, oversetterne av brosjyremateriellet, prosjekt/koordineringsgruppene for arrangementene i Kristiansand, Vågå og Kristiansund m.fl. samt redaktør Einar Engen og prosjektleder Unni Garnes for at alt ble så vellykket. Videre vil vi takke Kulturminneårets sekretariat ved Norges Kulturvernforbund for god kontakt og samarbeid.

Røros, 20. januar 2010
Jon Suul
direktør

Arrangementsoversikt	4
Kulturminneåret på fondets hjemmeside	5
Foredrag i Kulturminneåret	6
Åpning av Kulturminneåret, 3.- 4. februar, Trondheim	7
Kulturminnefondets jubileumsfest, 16. februar, Røros	8
Nettverkssamling for fond/stiftelser, 5.- 6. mars, Røros	9
Lansering av fondets jubileumsbok, 29. april, Røros	10
Nye brosjyrer om Kulturminnefondet	11
Styrebefaring, 17.- 18. juni, Agder-fylkene	12
Konferanse, kystens kulturminner, 19. juni, Kristiansand	13
Konferanse, landbrukets kulturminner, 3.- 4. september, Vågå	14
Kulturminnedagen, 13. september, Røros	15
Arkeologidag, 24. september 2009, Stjørdal	16
Konferanse, byutvikling, 21.-24. oktober, Kristiansund	17
Jämtlandsbesøk, 17. november, Røros	18
Avslutning av Kulturminneåret, 26.-27. oktober, Tromsø	19
Miljøfyrtårnsertifisering av Kulturminnefondet	20
Regnskap for Kulturminnefondets markeringer av Kulturminneåret 2009	21
Lenker	22

ARRANGEMENTSOVERSIKT

Oversikten under viser arrangement som Kulturminnefondet har bidratt til, tatt initiativ til og gjennomført enten i egen regi eller i samarbeid med andre i *Kulturminneåret 2009*.

Dato	Sted	Arrangement	Regi
16. - 17. febr.	Røros	Seminar og jubileumsfest <i>Kulturminnefondet 5 år</i>	egen regi
5.- 6. mars	Røros	Nettverkssamling Erfaringsutveksling fond/stiftelser	egen regi
29. april	Røros	Lansering av fondets jubileumsbok <i>Norsk Kulturminnefond – de første fem årene</i>	egen regi
17. - 18. juni	Agder-fylkene	Befaringstur, styre og administrasjon Kulturminner i Agder	I samarbeid med Vest- og Aust-Agder fylkeskommuner
19. - 20. juni	Kristiansand	Konferanse, satsingsområde "Kystkultur" <i>Frihavnsdagene 2009</i>	I samarbeid med Porto Franco hovedarrangør
3. - 4. sept.	Vågåmo, Vågå	Konferanse, satsingsområde "Landbrukets kulturminner og kulturmiljøer, <i>Landbruksminne og kulturbruk</i>	I samarbeid med Vågå kommune som hovedarrangør
5. – 6. sept.	Nordherad, Vågå	Åpne publikumsdagar <i>Norderadsstemnet</i>	Vågå kommune og Nordheradprosjektet hovedarrangør
13. sept.	Røros	Åpen dag <i>Per Amundsagården</i>	I samarbeid med Fortidsminneforeningen på Røros - Den Gamle Bergstad
24. sept.	Stjørdal	Arkeologidag <i>Om Norsk Kulturminnefond og arbeid med arkeologiske kulturminner</i>	egen regi
21. – 23. okt.	Kristiansund	Konferanse, satsingsområde "By/tettsted", <i>Gjenreisning på gjengrodde stier?</i>	I samarbeid med bl.a. Nordmøre museum og Kristiansund kommune
17. – 18. nov.	Røros	Miniseminar med Länsstyrelsen i Jämtland <i>Kulturminnevern på begge sider av grensen</i>	egen regi

KULTURMINNEÅRET PÅ FONDETS HJEMMESIDE

Fondets hjemmesider www.kulturminnefondet.no har i 2009 fokusert på Kulturminneåret; både med info om statsingsområder og arrangementer samt et utvalg tilskuddsmottakere som "Månedens kulturminne".

Følgende objekter har blitt særskilt presentert på fondets hjemmesider i løpet av året:

januar	Steinstove, Skåri	Luster kommune	Sogn og Fjordane
februar	Dekor vegg, Hvalstrand Bad	Asker kommune	Akershus
mars	Kirkeruin, Reins kloster	Rissa kommune	Sør-Trøndelag
april	Bygård, Ullevålsveien 60	Oslo kommune	Oslo
mai	Våningshus, Sømåen Søndre	Engerdal kommune	Hedmark
juni	Høybu, Vierdalen	Valle kommune	Aust-Agder
juli	Kjøkkengrue, Hole vestre	Gran kommune	Oppland
august	Fjøs, Hoelstad gård	Ringsaker kommune	Hedmark
september	Fjøs, Bergly, Hamningberg	Båtsfjord kommune	Finnmark
oktober	Loft, Su Svartdal	Seljord kommune	Telemark
november	Seiljakt, Skreien 1	Porsgrunn kommune	Telemark
desember	Løe, Jonasvollen	Røros kommune	Sør-Trøndelag

The screenshot shows the homepage of the Norwegian Cultural Heritage Foundation (Norsk Kulturminnefond). The navigation menu includes: [Forside](#), [Nyheter](#), [Søknad](#), [Tilbelying](#), [Fagstoff](#), [VSP](#), [Om fondet](#), [Lenker](#), and a search box. The main banner features a scenic view of a Norwegian fjord with snow-capped mountains. Below the banner, there are several text blocks:

- A news item dated 01.07.2009 regarding the foundation's 2009 work plan.
- A section titled 'Søknad om midler' (Application for funds) with a deadline of 19.13.25:19.
- A section about the first application deadline for 2009.
- A section about the application period for 2010.
- A section titled 'Månedens kulturminne: Løe på Jonasvollen' (Monthly cultural heritage: Løe on Jonasvollen) with a photo of a wooden cabin in a snowy landscape.
- A section titled 'Søknadsskjema 2010' (Application form 2010) with a link to the form.

Presentasjon av enkelte tilskuddsobjekter som *Månedens kulturminne* vil fortsette på fondets hjemmesider også kommende år.

FOREDRAG I KULTURMINNEÅRET

Kulturminnefondets medarbeidere blir jevnlig spurt om å holde foredrag ved ulike arrangementer rundt om i landet, noen ganger også etter fondets eget initiativ. Det kan handle om å presentere Kulturminnefondet eller et spesielt tema innen kulturminnevern. I *Kulturminneåret 2009* har aktiviteten vært som følger:

Dato	Sted	Arrangement/arrangør/tittel foredrag	Foredragsholder
16.02	Røros	5-års jubileum, Norsk Kulturminnefond <i>"Kulturminnefondets resultater og framtidige behov"</i>	Jon Suul
04.03	Røros	Samrådsmøte kultursjefnettverk Fjellregionen: <i>"Presentasjon av Norsk Kulturminnefond og Kulturminneåret 2009"</i>	Unni Garnes
05.03	Røros	Nettverkssamling for fond i Norge <i>"Presentasjon av Norsk Kulturminnefond"</i>	Jon Suul
30.03	Leksvik	Årsmøte i Leksvik Historie- og Museumslag: <i>"Presentasjon av Norsk Kulturminnefond og Kulturminneåret 2009"</i>	Jon Suul
29.04	Røros	Lanseringsarrangement Norsk Kulturminnefond jubileumsbok: <i>"Orientering om jubileumsboka"</i>	Einar Engen
14.05	Tynset	Foredragserie Kulturminneåret ved Nordøsterdalsmuseet: <i>"Kulturminnevern i praksis"</i>	Alexander Austnes
15.05	Røros	Befaring til Røros for Verdal – Levanger samkommune <i>"Presentasjon av Norsk Kulturminnefond"</i>	Jon Suul
25.05	Sarpsborg	Østfold fylkeskommune, ordfører-samling: <i>"Kulturminnefondet – muligheter og begrensinger"</i>	Jon Suul
07.06	Geiranger	Stiftelsen Storfjordens Venners sommerstevne 2009: <i>"Presentasjon av Kulturminnefondet og synet på Storfjordens Venner i lokal verdensarvoppfølging"</i>	Jon Suul (stemnetalar)
03.09	Vågå	Landbrukets nasjonale kulturminnedagar: <i>"Norsk Kulturminnefond – mål og verkemiddel"</i>	Jon Suul
04.09	Vågå	Landbrukets nasjonale kulturminnedagar: <i>"Leve og bu i gamle bygg – gode dømme på restaurering og bevaring av autentiske miljø"</i>	Magnus Nilsen Borgos (vikarierte for Einar Engen)
24.09	Stjørdal	Arkeologidag 2009 m/deltakere fra arkeologiforvaltning: <i>"Norsk Kulturminnefond og arkeologisaker"</i>	Jon Suul/ Frode Kristiansen
23.10	Kristiansund	Byutvikling på gjengrodde stier, byutvikling med gjenreisningsbyen Kristiansund som case: <i>"Frede Kristiansund?"</i>	Jon Suul
17.11	Røros	Befaring, Länsstyrelsen i Jämtland/Jämtli länsmuseum <i>"Presentasjon av Norsk Kulturminnefond"</i>	Jon Suul
03.12	Bergen	Seminar for fylkeskommune og kommuner i Hordaland i regi av Byantikvaren i Bergen: <i>"Kulturminnefondet og lokal forvaltning"</i>	Jon Suul

ÅPNING AV KULTURMINNEÅRET, 3. – 4. FEBRUAR, TRONDHEIM

Det var lagt opp til storstilt **åpningsfest** for *Kulturminneåret 2009* i Trondheim 3. februar. Begge statsrådene for de ansvarlige departementene, Erik Solheim og Trond Giske, fikk sammen med flere hundre inviterte kulturminnevernere oppleve kulturminneløype på Kalvskinnet, mottakelse i Erkebisppegården, offisiell åpning med solide kulturelle innslag i Marienborg Lokstall og til slutt festmiddag i Dora ubåtbunker.

Begge statsrådenes fokuserte i sine taler på de immaterielle kulturminnene og betydningen av de frivilliges engasjement og innsats. Kultur- og kirke departementet og Miljøvern departementet bevilget til sammen 18 mill. kr til arrangementer og tiltak som skulle gjennomføres for kulturvernet i Norge i 2009.

Av disse skulle 6 mill. gå til lokale tilskudd (organisasjoner og private samt gjennom Norsk Kulturråd) og 12 mill til drift av sekretariatet, nasjonale arrangementer og seks formidlingsprosjekt; "Kulturminneløypa", "Dagligliv.no", "Kulturminner på reise", "Ukens kulturminne", "Fordums kraft – nytt liv" (industrikulturminneutstillinger) og "Artikler om kulturvern".

Det **faglige seminaret** på åpningens andre dag hadde nærmere 150 deltakere. Dette var det første av 3 planlagte, nasjonale konferanser i løpet av året 2009. Målet denne gang var å løfte fram tanker om vern, dokumentasjon og formidling som engasjerer og inspirerer utover 2009. Dagen startet med en refleksjon av styreleder i Kulturvernforbundet Johan Sigfried Helberg omkring valget av årets tema *Dagliglivets kulturminner*. Siden fulgte flere filosoferende foredrag, bl.a.:

Johan S. Helberg

Odd Are Berkaak fra Universitetet i Oslo snakket om ulike forståelser av begrepet *dagliglivets kulturminner*, om dualismen i begrepet; det profane, det trivielle, det kjedelige, det slitsomme, det instrumentelle, det barbariske, det amatøraktige, det flyktige, det tilfeldige, det individuelle, det mangfoldige, det samtidige

Vibeke Mohr fra Oslo museum utfordret i sitt foredrag deltakerne om "*bare et ørlite øyeblikk – å parkere begreper som identitet, tilhørighet, kulturarv, kollektiv hukommelse, bærekraftig utvikling og verdiskaping? Er det mulig å tenke helt annerledes om hvorfor vi skal verne? ...*

Det er blikket for den Annen – den andre - om å løfte blikket fra fellesskapsnavlen ... og den nye kollektivistiske ideologien om dem og oss ... slik at vi kan erfare at kulturminnevernet oppleves som relevant for langt flere ...".

KULTURMINNEFONDETS JUBILEUMSFEST, 16. FEBRUAR, RØROS

Kulturminneåret 2009 falt sammen med at Norsk Kulturminnefond har hatt virke i 5 år på Røros, det var det grunn til å feire. Fondet inviterte derfor til jubileumsfest i midten av februar.

Det var lagt opp til et ettermiddagsseminar hvor styreleder Bjørg Wallevik fortalte om etableringen og utviklingen av fondet, mens direktør Jon Suul gikk nærmere inn på erfaringen med og omfanget av saker og virkefeltet for øvrig. Seksjonsleder Einar Engen fortalte om virkemidler og faglige utfordringer og prosjektleder Unni Garnes om fondets planer for Kulturminneåret 2009.

Kulturminnefondet ble gratulert fra flere institusjoner; bl.a. ved riksantikvar Nils Marstein, styreleder for Kulturminneåret Johan S. Helberg, ordfører Hans Vintervold og ikke minst statssekretær i MD - Heidi Sørensen, som også var invitert for å åpne Røros-martnan på Malmplassen neste dag.

Alle gjestene fikk der med seg et flott åpningsarrangement bl.a. Rørospols med hiphop'ere, og An-Magritt-monolog med åtti hesteekvipasjer som på gammeldags vis hadde reist i dagesvis,.

Følgende gjester var til stede på arrangementet:

Miljøverndepartementet: Heidi Sørensen, Einar Holtane, Lise Asphaug, Marianne Gjørv

Riksantikvaren: Nils Marstein, Sjur Helseth

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag: Kåre Gjønnes

Sør-Trøndelag fylkeskommune: Marie Louise Anker

Røros kommune: Hans Vintervold, Henrik Grønn, Tor Inge Mølmann, Torbjørn Eggen

Kulturvernforbundet: Johan S. Helberg

Domkirkens Restaureringsarbeider: Øyvind Lunde

NIKU: Merete Winness, Jon Brønne

Fortidsminneforeningen: Elisabeth Seip

Norsk forening for fartøyvern: Anne Berith Hulthin

Forbundet kysten: Per Hillesund

Norsk Kulturminnefond: Bjørg Wallevik, Siri Myrvoll, Per Helge Malvik, Stein Ørnhoi, Elizabeth C. Bjørn Hansen, Reidar Bertelsen, Geirmund Lykke, Jon Suul, Solvår Knutsen, Einar Engen, Helene Tiller, Alexander Austnes, Eli Neby, Unni Garnes

NETTVERKSSAMLING FOR FOND/STIFTELSE, 5.-6. MARS, RØROS

Kulturminnefondet er en ung organisasjon, og med den sterke veksten i saksomfang og tilhørende arbeidsoppgaver, har behov for struktur og organisering av virksomheten økt tilsvarende.

På denne bakgrunn dukket idéen opp om å samle andre fond og stiftelser med beslektet virksomhet til et nettverksmøte på Røros for å utveksle erfaringer rundt administrasjon og drift.

Følgende fond/stiftelser ble invitert:

• Stiftelsen UNI	v/Odd Ekholt
• Norsk Kulturarv	v/Grete Horntvedt
• Stiftelsen Cultiva	v/Erling Valvik
• Svalbard Miljøfond	v/Trine Krystad
• Institusjonen Fritt Ord	v/Erik Rudeng
• Opplysningsvesenets fond	v/Egil K. Sundbye
• Sparebankstiftelsen DnB NOR	v/Frode Helgerud
• GjensidigeStiftelsen	v/Unn Dehlen

Alle organisasjonene syntes et slikt nettverk var en god idé, men mars er en travel konferansemåned og flere hadde dessverre ikke anledning til å komme på første samling. Fra Norsk Kulturarv møtte Inger Lise Skarstein, fra Stiftelsen UNI møtte Ketil Reinskou, og fra Opplysningsvesenets fond møtte Judy Velle Hafredal og Elis Selstad. Det ble en nyttig samling og anledning til å gå i dybden rundt flere problemstillinger.

Deltakerne var enige om dette nettverket burde ha en årlig samling og Norsk Kulturarv tok på seg oppgavene med å arrangere neste samling i mars 2010.

F.v. Unni Garnes, Inger Lise Skarstein, Ketil Reinskou, Judy Velle Hafredal og Eli Selstad.

LANSERING AV FONDETS JUBILEUMSBOK, 29. APRIL, RØROS

Omslaget til jubileumsboka

I anledning av at Kulturminnefondet hadde vært lokalisert på Røros i 5 år, kom idéen om å utgi ei jubileumsbok i *Kulturminneåret 2009*. Einar Engen tok på seg oppgaven som redaktør og ialt 35 forfattere fra forskjellige miljøer rundt om i landet ble spurt om å bidra med artikler.

Tematisk sett er boka inndelt i 5 kapitler. Det første omhandler kulturminnevern generelt med artikler som tar for seg aktuelle utfordringer i kulturminnevernet, samspillet mellom de mange aktørene, vernefilosofi m.v. De påfølgende tre kapitlene er knyttet til fondets satsingsområder; kystkultur, by og tettsted og landbrukets kulturminner. Her er flere av artiklene knyttet til restaureringsprosjekter som viser resultater av fondets tildelinger.

Det siste kapitlet viser forskjellige oversikter over alle tildelinger så langt. Bokas forord og innledning er skrevet av henholdsvis miljøvernminister Erik Solheim og styreleder Bjørg Wallevik

Norsk Kulturminnefond - de første fem årene

Norsk Kulturminnefond
- de første fem årene

Åpent arrangement

**Lansering av
Kulturminnefondets jubileumsbok**

Program

- **Velkommen**
Bjørg Wallevik, styreleder i Kulturminnefondet
- **Orientering om jubileumsboka**
Einar Engen, seksjonsleder ved Kulturminnefondet
- **"Båtbyggeriene på Moen"**
Ragnhild Sigurdson, prosjektleder for "Utvikling av båtbyggeriene på Moen"
- **"Kolonihager - kulturminner fra industribyen Kristiania"**
Alexander B. Austnes, rådgiver ved Kulturminnefondet
- **"Dagliglivets kulturminner"**
Ola H Fjeldheim, kulturminnevernkonsulent i Ullensaker kommune

Onsdag 29. april kl 19:00 i Smelthytta på Røros

Enkel servering. Velkommen!

Norsk Kulturminnefond
Postboks 253, 7361 Røros
Telefon: 73 40 36 00
Telefaks: 73 40 36 01
E-post: post@kulturminnefondet.no
Hjemmeside: www.kulturminnefondet.no

Invitasjonen til lanseringsarrangementet i Smelthytta ved Rørosmuseumet.

Under lanseringsarrangementet 29. april i Smelthytta på Røros, presenterte tre av forfatterne, Ragnhild Sigurdson, Alexander B Austnes og Ola H Fjeldheim, sine artikler., I tillegg var det innlegg fra styret og fondets administrasjon.

Boka er nå spredd over det ganske land til forvaltning og kulturvernorganisasjoner. Tanken er bl.a. at alle landets kommuner skal ha et eksemplar i sitt bibliotek. Norsk Kulturarv har overtatt de resterende eksemplarene for videresalg, overskuddet går til deres prosjekt *Ta et tak*.

En spent redaktør Einar Engen blar i det første eksemplaret etter at 2000 bøker er hentet fra trykkeriet. Andre medarbeidere i fondet; f.v. Magnus Nilssen Borgos og Solvår Sommer Knutsen.

NYE BROSJYRER OM KULTURMINNEFONDET

Kulturminnefondets hjemmesider er en viktig informasjonskilde for søkere til fondet og andre interesserte. Uansett er det praktisk for mange å få en brosjyre i hånda. I forbindelse med Kulturminneåret 2009 har fondet oppdatert sitt informasjonsmateriell og denne gang laget 4 språkutgaver av den trykte brosjyren; på *nynorsk*, *bokmål*, *nord-samisk* og *sør-samisk*. I tillegg finnes en engelsk versjon på hjemmesida.

Til oversettelsene fikk fondet hjelp av Inger Marie Andersdatter Oskal (nord-samisk), Pia Person (sør-samisk) og Richard Binns (engelsk).

Brosjyre- og rollup-debut i Kristiansand; f.v. May Irene A. Løseth, Unni Garnes, Frode Kristiansen og Helene Tiller.

Brosjyrene, årsmeldingen for 2008 som i praksis var et 5-års jubileumskompendium, samt fondets nye roll-up fikk sin debut under Frihavsdagene-konferansen i Kristiansand i juni. Brosjyrene og årsmeldingen er forøvrig sendt alle landets kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn, kulturminnevernorganisasjoner, m.fl.

Norgga kulturmuittfoanda

Asaheapmi
Kulturmuittfoanda lea stáhtalaš orgána Birasgáhtendepartemeantta ollu, man Stároráđggi lea ášahan 21.06.2002 doarjjaortnein gáhtet kulturmuittuid ja kulturbirasid. Hálddahuš lea Rárasas.

Uibmi
Kulturmuittfoanda lea ášahuvvon addin dihte doarjaga gáhttenveara kulturmuittuide ja kulturbirasidda ja galgá:

- ealggáidid ja ealáhusdoaimmaid muvttidáhtit eanet gáhtet kulturmuittuid
- váikkuht dása áhtle kulturmuittuid ja kulturbirasid girjávuohta gáhttejuvvo ja doaimmahuvvo vásáhusaid, máhtu, oahppama, ovdáneami ja arvoháhkama vuodduin
- doarjut prošeavttaid main áimmolaš ja priváhta beaáláččat ovttas doibmet

Foandarudat
Kulturmuittfoanda vuodokapitala lea vurkejuvvon Norgga Bárgkui 10-jagi stáhtaobilgasuvdnarentul. Jahkášas badjebáza geavahuvvo stáhtva mearrádusa mielde doarjut kulturmuittfoandaimmaid ja foandda hálddašit.

Stáhtelássa SYY Molevvi // Fredrikstad Mevttine Sektoris lea buome ovdáneami dása muvt geaváht riivtes ávččaski ja reáhtáht. Doarjje addit jagis 2008. Foto: Einar Stige

Doarjjaortnet

Makkár prošeavttaid eáhtta ohtat
Sáhtta ohtat doarjaga divvut gáhttenveara kulturmuittuid ja kulturbirasid go dat guileat áuoovovaš surggide:

- arkeologalaš kulturmuittut
- viestit ja rustteagat
- gillvagarodit, parkkat ja eanadagat
- geainnut ja bálgat
- teknihkalaš-industrialaš kulturmuittut
- fálnasat

Temáhtalaš ánggirdheapmi ja erenoamáš dárkkueamit
Kulturmuittfoanda galga vuolgáhtit ja doarjut burit prošeavttaid temáhtalaš ja fágaalaš ánggirdansurgglin. Stáhtva mearrida ánggirdansurgglin.

Birasgáhtendepartemeantta sáhtta juolludanrelvestis várrat rudašat dihto doaimmaid dahje prográmmaide.
Kulturmuittfoanda áimmuša ánggirdansurgglin dahje erenoamáš dárkkuehemiid earret eará ležas ruovttisliidduin.

Fondet har fått spesielt god respons på at brosjyrene er laget i samisk språkdrakt. Foruten at dette er en selvsgatt informasjonservice overfor samisk-språklig befolkning, har hensikten også vært å stimulere til flere søknader om restaurering av samiske kulturminner

Denne samiske husmannsplassen Kjelvik i Sørfold kommune i Nordland var *Ukens kulturminne* på Kulturminneåret 2009 sine hjemmesider i uke 6.

Klipp fra brosjyren i nord-samisk språkdrakt

STYREBEFARING, 17.-18. JUNI, AGDER-FYLKENE

Styret har årlig brukt å gjøre en styrebefaring til et fylke for å se på både utførte restaureringsprosjekter og mulig kommende prosjekter. I 2005 gikk turen til Sunnmøre, i 2006 til Sør-Trøndelag, i 2007 til Hordaland og i 2008 til Oppland. I 2009 var turen kommet til Agder-fylkene. Som en ekstra markering av Kulturminneåret, var alle ansatte denne gang invitert med, også for å delta på Frihavnsdagene i Kristiansand i etterkant.

Programmet var lagt opp av Einar Engen i samarbeid med Thomas Hirsch og Aadne Sollid fra Aust-Agder fylkeskommune og Frans-Arne Stylegard, Aase Bessesen og Helge Paulsen fra Vest-Agder fylkeskommune.

17. juni Aust-Agder

- Dypvåg kirke, omvisning ved Torvild Valle
- Nes Værk, omvisning ved Knut Aall
- Frolands Verk, omvisning ved Froland kommune og Froland Verk kultursenter
- Bjorvatn, omvisning ved Ragnar Bøylestad
- Midt-Tjore, omvisning ved Harald Støyl

18. juni Vest-Agder

- Odderøya, omvisning ved Helge Solli og Harald Flå
- Stolpehus Frikstad, omvisning ved Arnstein Ellefsen Frikstad og Torgeir Haraldstad
- Andorsenhaven, omvisning ved Siv T. Madland
- Ertzeid, Lindesnes, egen befaring
- Skjernøy kapell, omvisning ved Jan T. Gundersen

Befaring Næs Verk

Til venstre Andorsenhaven i Mandal hvor det planeres blomsterbed og grusganger.

Til høyre Dypvåg kirke i Tvedestrand kommune. Med sin plassering tett inntil en bergvegg, er kirka utsatt for tilsig av fukt til mur og vegger.

KONFERANSE KYSTENS KULTURMINNER, 19. JUNI, KRISTIANSAND

Fiskerikaia som arrangementssted var en ny erfaring for Kristiansand og Porto Franco-prosjektet.

19. – 21. juni var det duket for Frihavnsdagene i Kristiansand, det andre nasjonale arrangementet i Kulturminneåret 2009 og med Porto Franco-prosjektet som vertskap; et av pilotprosjektene i Miljøvern-departementets og Riksantikvarens verdiskapingsprogram for kulturminner. Sentrale medarrangører på statlig nivå var Kulturminneåret 2009 og Norsk Kulturminnefond.

De øvrige (faste) prosjektpartnerne var Bragdøya kystlag, Vest-Agder museet, Fullriggeren Sørlandet, Sørlandets maritime videregående skole M/S Sjøkurs, Lindesnes Fyrmuseum, Stiftelsen Skøy, Bredalsholem Dokk og Fartøyvernssenter og D/S Hestmanden.

Programmet for dagene inneholdt både et bredt kulturprogram og fagkonferansen "*Havnebyen i støpeskjeen*", som tok utgangspunkt i planer og utviklingstrekk for norske og utenlandske havnebyer og med linjer til mulighetene for Kristiansand havn.

Det var en nyttig erfaring å se hvordan havna kunne fungere som arrangementssted med marked og konserter, utstillinger ombord i fartøyene samt en konferanse i telt, med vekslende sol og styrtregn ...

Miljøvernminister Erik Solheim åpnet Frihavnsdagene og fikk med seg et shantekor med 200 barnehagebarn som sang av full hals.

Vest-Agder museet hadde flere stands hvor barn fikk prøve mange ulike aktiviteter, svært populært.

Kulturminnefondet hadde informasjonsstand i området under lørdagens markedsarrangement.

KONFERANSE, LANDBRUKETS KULTURMINNER, 3.- 4. SEPT., VÅGÅ

Plakat på døra inn til Kulturhuset i Vågå.

Kulturminnefondets initiativ om en konferanse i Vågå om landbrukets kulturminner ble svært godt mottatt. En prosjektgruppe kom raskt i gang; f.v. ser vi Mathias Øvsteng fra Norsk Kulturarv, Ellen A. Bergseng fra Kulturlandskaps-prosjektet i Nord-Gudbrandsdal, Jo Kåre Bakke og Ellen Wold fra Nordherad grendelag, Trond Stensby fra Vågå kommune og Unni Garnes fra Kulturminnefondet. Petter H. Kittelsen fra VSP Nasjonalparkriket i N-Gudbrandsdal var også med i gruppa.

Prosjektgruppa på besøk på Røros i februar.

Rune Øygard, ordfører i Vågå kommune

Ola Chr. Rygh, direktør Statens landbr.forvaltning

Gruppa satte seg som ambisjon å arrangere *Landbrukets nasjonale kulturminnedagar i Vågå* med en todagers fagkonferanse og et todages stemne i Nordherad. Konferansen i Kulturhuset i Vågå 3. og 4. september fikk tittelen *Landbruksminne og kulturbruk* og med vern gjennom bruk som gjennomgangstema. Nærmere 90 deltakere fikk høre en engasjert ordfører, Rune Øygard, vise til mange gode eksempler fra eget distrikt; rik på kulturminner, tradisjoner og verdifulle kulturlandskap.

Sjur Harby, driver av Diesen kolonial

Inger Lise Skarstein, styreleder Norsk Kulturarv

Ellers var det mange faglig, sterke innledere fra organisasjoner, offentlig forvaltning, landbruksnæring, reiseliv, og forskning som snakket om kulturvern, gardsturisme, grendemobilisering, handverk, kulturlandskap, identitet og gode opplevelser.

Nordheradstemnet som det andre store arrangementet inviterte til to familievennlige aktivitetsdager der en kunne få innsikt i gamle handverk som ølbrygging, linproduksjon, smiing og jernutvinning.

Hilde Reitan, prosjektleder for arrangementet i Vågå i hyggelig lag med Rygh og Øvsteng

Publikum kunne også bli med på vandringer, se anlegg for fangst av ulv, gamle og nye gardsanlegg med husdyr. Helga bød også på maler-utstillinger, låveball, konsert og gode matopplevelser.

Festmiddagen var lagt til Nordre Ekre Gård

Øystein Rudi, gard-eier og felespiller

Björg Schultz i aksjon med rokken under Nordheradsstemnet

KULTURMINNEDAGEN, 13. SEPTEMBER, RØROS

Per Amundsagården på Røros er fra slutten av 1700-tallet, et typisk eksempel på en rørosgård hvor bergmannen supplerte sitt utkomme med husdyrhold, og på den måten kunne brødfø familien også i krisetider.

Kulturminnedagen er en del av de europeiske kulturminnedagene som arrangeres over hele Europa hver høst i september. Det var Europarådets Kulturminnevernkomite som i 1991 tok initiativet til felles europeiske kulturminnedager. Fra 1993 har det vært fellesprosjekt med EU, samme år kom også Norge med.

Kulturminnedagen skal bidra til å skape forståelse og interesse for kulturminner og kulturmiljøer blant folk. Kulturminnefondet valgte å markere dagen sammen den lokale fortidsminneforeningen på Røros - Den Gamle Bergstad. Besøkende kunne sette seg ned med en kopp kaffe og høre nærmere om både foreningens og fondets virksomhet.

Interessert i kulturminnevern?

Fortidsminneforeningen på Røros - Den Gamle Bergstad og Norsk Kulturminnefond inviterer til Kulturminnedag i Per Amundsagården, Bergmannsgt. 30, Røros **søndag 13. september kl. 14-16.**

Velkommen!

www.fortidsminneforeningen.no www.kulturminnefondet.no

Annonse for arrangementet.

Øyvind Larsen var en av de som litt tilfeldig passerte gården i gata, men som ble nysgjerrig og etterhvert hadde mange spørsmål. På bildet i passiar med Solvår i fondet.

Per Amundsagården ble fredet allerede i 1923, men ble likevel revet til fordel for en bensinstasjon to år senere. Den ble oppbevart av Folkemuseet på Bygdøy, og vurdert flyttet, men det skjedde aldri. Det tok omtrent førti år før gården var på plass igjen. Nå kan fortidsminneforeningens medlemmer som ønsker å besøke Røros, leie det fredede huset og bo midt i verdensarven.

ARKEOLOGIDAG, 24. SEPTEMBER 2009, STJØRDAL

Kulturminnefondet har i lengre tid ønsket å få økt mengden søknader som innbefatter skjøtsel og tilrettelegging av arkeologiske kulturminner.

For å få gitt signaler om dette, samt å få gode tilbakemeldinger fra de som har daglig kontakt med fagfeltet, ble 12 deltakere fra arkeologisk forvaltning rundt om i Norge invitert til seminar og workshop på Stjørdal i september.

Deltakere på Arkeologidagen 2009 var:

- Trine Johnson, Nordland fylkeskommune
- Anne-Sophie Hygen, Østfold fylkeskommune
- Lars Forseth, Nord-Trøndelag fylkeskommune
- Eirik Stenvik, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
- Kristin Prestvold, Sør-Trøndelag fylkeskommune
- Ove Holseng, Hedmark fylkeskommune
- Helle Vangen Stuedal, Bergkunstmuseet
- Reidar Bertelsen, Universitetet i Tromsø
- Heming Hagen, Byantikvaren i Bergen
- Ingrid Smedstad, Riksantikvaren
- Flemming Krøger og Jan G. Auestad, Rogaland Fylkeskommune
- Jon Suul og Frode Kristiansen, Kulturminnefondet

Første del av dagen gikk med til foredrag: om "samarbeid mellom landbruk og kulturminnevern", om "hvordan motivere grunneiere", "fra enkeltminne til helhetlig kulturmiljø – skjøtsel og tilgjengeliggjøring", om "hvite flekker, sorte hull og nye muligheter", om "behov for fondsmidler innenfor arkeologi" og "tanker omkring Kulturminnefondets policy for arkeologiske kulturminner".

Det ble også lagt opp til en "workshop" med redegjørelser og diskusjoner omkring Kulturminnefondets mandat, policy, økonomiske rammer og eventuelle konfliktområder. Fondet fikk mange gode innspill å ta med seg videre.

Dagen ble avsluttet med ekskursjon til helleristningsfeltet på Leirfall i Stjørdal. Innholdsutvikler Helle Vangen Stuedal fortalte om det nye Bergkunstmuseet som skal komme på denne lokaliteten og om skjøtsel og tilrettelegging i forbindelse med driftingen av feltet.

KONFERANSE, BYUTVIKLING, 21.-24. OKTOBER 2009, KRISTIANSUND

800 av 1300 bygninger i Kristiansund ble mer eller mindre ødelagt av krigsbombingen i april 1940. Etter krigen gjenreiste byen seg, etter en streng regulering og arkitektonisk form; men fargerik og med særegne bygningsdetaljer.

Hildegard Meese, prosjektleder for arrangementet, i innspurten med montering av utstillingen *Kristiansund før, under og etter 2. verdenskrig*.

Lekegruppa ved Nordmøre museum på utstillingsåpning.

Interesserte besøkende. Konservator Odd W. Williamsen kan si seg fornøyd.

Elgen underholdt i Festiviteten.

Kulturminnefondet valgte seg Kristiansund som konferansested for satsingsområdet by- og tettstedsutvikling. Kristiansund kommune har fokusert på kulturminnevern, spesielt gjenreisningsperioden.

Prosjektgruppa her bestod av Toril Røsand fra Nordmøre Museum, Ingard Warvik og Tore Myrum fra Kristiansund kommune, Jens Peter Ringstad og Randi Rønning fra Møre og Romsdal fylke, Nina Torske fra VSP Bud – Kristiansund og Unni Garnes fra Kulturminnefondet. Hildegard Meese fra Nordmøre museum utførte prosjektlederjobben for arrangementet.

Gjenreisningsbyen er utsatt for press. Konferansen fokuserte på gjenreisningsperioden nasjonalt og internasjonalt, byens arkitektoniske kvaliteter, grunnlaget for verdiskaping og hvordan en best kan utvikle byen videre.

Konferansen med sine kunnskapsrike foredragsholdere ga deltakerne mange tankevekkere og etterlot seg forhåpentligvis et godt grunnlag for videre debatt.

Kristiansund kommune ønsker at kommunen skal bli kjent for gjenreisningsarkitekturen og satser på mange tiltak.

Erling Dokk Holm, kjent spaltist.

Debatt. Engasjert Kristiansunder.

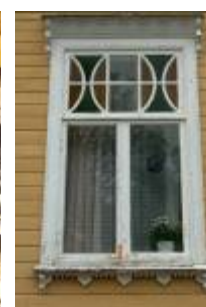
Over 120 deltakere på konferansen.

Byvandring var en del av arrangementet

Stolt ordfører Per K. Øyen åpnet utstillingen.

Vindu mot byen.

BESØK FRA JÄMTLAND, 17. NOVEMBER, RØROS

Bildet viser f.v. Lillian Rathje, Eva Karlsson, Torbjørn Eggen, Helene Tiller, Johan Looock, May I. Arnevik Løseth, Ola Hanneryd, Anders Hansson og Magnus Nilssen Borgos foran Hiorthkapellet ved Røros kirke.

De 6 jämtlendingene fikk også en omvisning i verdensarvstedet Røros med kulturminneforvalter i Røros kommune, Torbjørn Eggen, som guide.

Guiding i Sleggveien

Kulturminneforvalter i Røros kommune Torbjørn Eggen

Emblem for
Länstyrelsen i
Jämtland

I uke 47 fikk Kulturminnefondet besøk fra Östersund, nærmere bestemt Avdeling for natur, kultur och rennärning, Länsstyrelsen i Jämtlands län og läns museet Jamtli. Formålet var å opprette kontakt, bli kjent med hverandres virksomheter samt ha en dialog om faglige spørsmål og hvordan man oppnår resultater innen kulturminnevernet på norsk og svensk side.

Det vakte interesse å se bakgårder som er restaurert gjennom det såkalte Uthusprosjektet samt høre nærmere om avveininger og dialoger mellom håndverker, prosjektleder og huseier for å komme frem til gode løsninger for bevaring av trehusbebyggelsen.

AVSLUTNING AV KULTURMINNEÅRET, 26.-27. OKTOBER, TROMSØ

Den 3. og siste, nasjonale konferansen i Kulturminneåret - *Veien videre* - gikk av stabelen i Tromsø 26. -27. oktober 2009.

Konferansen ble åpnet av kulturminister Anniken Huitfeldt og samlet over 150 deltakere. Det var oppsummerende innlegg fra Johan S. Helberg, styreleder i Norges kulturvernforbund og for koordineringsgruppen for Kulturminneåret 2009 og fra prosjektleder Sidsel Hindal.

Deltakerne fikk se smakebiter fra årets arrangementer og begivenheter. Dette var tid og sted både for å se på hva man hadde fått gjort samt samle tankene mot videre arbeid for kulturminnevernet.

Formålet med året hadde bl.a. vært å utvide kulturminnebegrepet, minske akademiagrepet, øke samarbeidet mellom organsiasjonene, øke dokumentasjonen og kompabiliteten mellom databaser og – ikke minst – hindre at kulturminner forsvinner.

Riksantikvar Jørn Holme kom inn på at kulturminnevernet ikke må bli for utydelige, ikke bli alt og ingenting, og at noen må ta ansvar for det vesentlige. Han proklamerte også at en av hans viktigste kjepphester vil være å øke kulturminnekompetansen i kommunene.

Deltakerne fikk også oppleve Linda Eide i storform fortelle om sin opplevelse av "Norske attraksjoner". Arrangementet inneholdt også et kulturprogram med litterær vandring, stumfilm og utstillinger.

På Studenthuset *DRIV* var det fullt hus da Fritt Ord innledet til debatt om kulturminnebegrepet. Paneldeltakerne skal ha ros for engasjement og noen friske uttalelser, mens publikum slapp til med kun få spørsmål. Både riksantikvar Jørn Holme og styreleder for Kulturminneåret Johan Helberg konkluderte med at det er tid for alliansebygging og mer samarbeid mellom aktører innen tradisjonelt kulturminnevern, immaterielle kulturuttrykk og friluftslivet.

Konferansen ble avsluttet med Riksantikvarens fredningen av Rakettkiosken, en aviskiosk midt i Tromsø sentrum.

MILJØFYRTÅRSERTIFISERING AV KULTURMINNEFONDET

St.prp. nr.1 (2001-2002) fra Miljøverndepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet la opp til at alle statlige etater og virksomheter skulle innføre miljøledelse som en integrert del av organisasjonens styringssystem innen utgangen av 2005. Hovedfokus skulle rettes mot fire områder: innkjøp, energi, transport og avfall. Forholdsvis få statlige virksomheter har imidlertid pr 2009 oppnådd miljøsertifikater som EMAS; ISO 14001 eller Miljøfyrtårn.

I Tildelingsbrevet for 2009 til Kulturminnefondet er miljøforbedringsarbeid nevnt som et arbeidsmål som følger:

Resultatområde 7 Tverrgående virkemidler og oppgaver, Underområde 1: Styring og administrasjon, Arbeidsmål 2: *Sikre at miljøforvaltningens internadministrasjon er målrettet, effektiv og miljøvennlig – og i samsvar med overordnede mål og retningslinjer for statsforvaltningen.* Brevet spesifiserte ikke nærmere konkrete tiltak som fondet skulle gjennomføre på miljøområdet.

På eget initiativ startet fondet arbeidet med Miljøfyrtårn-sertifisering i mai. En miljøgruppe ble dannet og bransjekravet *Kontorvirksomhet* ble valgt i tillegg til det obligatoriske *Krav til alle bransjer*. Alle fondets "resultatdata" på miljøområdene energi, reiser, avfall og innkjøp ble kartlagt så godt som mulig for 2008.

Deretter startet arbeidet med å gjennomgå bransje-kravene, innføre nye rutiner og sette forbedringsmål for 2009.

Fra og med 1. juli ble det tatt i bruk *registreringsark for tjenestereiser, avfallsmengde og energiforbruk.*

Det er også utarbeidet en egen rutine for *Registrering av miljødata* som skal ende opp i en årlig rapport til Miljøfyrtårnordningens nettportal.

Miljøgruppa veier avfallet, f.v. Helene Tiller, Eli Neby og Unni Garnes

Miljøfyrtårn-sertifisør Gunn Frilund i møte med miljøgruppa i Kulturminnefondet.

Som følge av miljøforbedringsprosessen har fondet oppnådd returordning for brukte tonere og økt sin kildesorteringsprosent fra ca 40 % til over 90 %. Fondet vil for framtida prioritere leverandører som selv kan dokumentere miljøforbedring av sin virksomhet.

Kulturminnefondet engasjerte Torfinn Rohde fra Naturitas as som konsulent og Gunn Frilund fra Sweco Norge as som sertifisør. Sertifiseringsbesøket 9. desember endte med bestått, og fondet kan dermed ta i bruk Miljøfyrtårn-logoen på alle sine publikasjoner.

REGNSKAP FOR FONDETS MARKERINGER AV KULTURMINNEÅRET 2009

Inntekter	Regnskap	Budsjett
Fondsmidler	(1 200 000,00)	(1 200 000,00)
Overføring forrige år	-	
Ymse inntekter	-	
Inntekter totalt	(1 200 000,00)	(1 200 000,00)

Kostnader

Faste stillingshjemler	-	-
Engasjementer	394 427,35	423 632,50
Honorar og godtgjørelser	-	-
Arbeidsgiveravgift	-	-
Innkjøp	-	-
Reise- møte og velferdstiltak	144 840,95	130 000,00
Kontorkostnader	71 344,10	40 000,00
Konsulentbistand, utredning	1 000,00	-
Kurs- og konferansekostnader	327 846,60	600 000,00
Vedlikeholdstjenester	-	-
Kostnader lokale	-	-
Diverse utgifter	-	6 367,50
Sum Driftskostnader	939 459,00	1 200 000,00
Årsresultat	(260 541,00)	-

LENKER

Nettsteder om kulturminner og kulturminnevern

www.kulturminnefondet.no

www.kulturminnearet2009.no

www.dagligliv.no

www.kulturminneloypa.no

www.digitaltfortalt.no

Bildene i denne rapporten er tatt av/hentet fra:

Framsida	Kulturvernforbundet/Kulturminnåret 2009
Side 2	Kulturvernforbundet/Kulturminnåret 2009
Side 4	Reidar Bertelsen
Side 6	Mathias Øvsteng
Side 7	Jon Suul, Kurt Tverli, Unni Garnes
Side 8	Jon Suul, Marianne Gjørvi, Unni Garnes
Side 9	Jon Suul
Side 10	Jon Suul
Side 11	Jon Suul, Kulturminneårets hjemmeside
Side 12	Jon Suul, Unni Garnes
Side 13	Porto Franco-prosjektets nettsted, Jon Suul, Unni Garnes
Side 14	Jon Suul, Unni Garnes, Mathias Øvsteng, Vågå kommunes hjemmeside
Side 15	Unni Garnes, Amunds Spangen
Side 16	Frode Kristiansen
Side 17	Unni Garnes, Randi Rønning, Jon Suul, Nordmøre museums hjemmeside
Side 18	Unni Garnes, Jon Suul
Side 19	Kurt Tverli, Unni Garnes
Side 20	Magnus Nilssen Borgos, Jon Suul